

Phần B

Thông tin về Mua bán người và Di cư

3

Bài 3: Mua bán người là gì? Di cư là gì?

Mục tiêu

Học viên sẽ hiểu được khái niệm về MBN, Di cư và có thể định nghĩa được một cách đơn giản.

Thời gian

80 phút

Chuẩn bị

Cắt từng câu chuyện trong “IS 3a : Đồng xu cơ hội”. Chắc chắn rằng mỗi câu chuyện về MBN sẽ tương ứng với câu truyện về di cư bằng cách gấp chúng lại theo đường kẻ. Sau đó cho tất cả các Đồng xu vào trong một chiếc túi hoặc một chiếc mũ.

Phương tiện, công cụ

- Mẫu giấy ghi thông tin về MBN, Di cư theo bài tập nhóm
- Bút hoặc bút chì màu
- Một bản photo-tô “IS 3a : Đồng xu cơ hội” và một chiếc túi hoặc mũ để đựng
- Tham khảo “IS 3b: MBN là gì? Di cư là gì?”
- Bộ cộng cụ tập huấn DCAT cho mỗi TDV

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng TDV đã đến tham gia sinh hoạt.

Khởi động

Chọn một hoạt động khởi động từ danh sách các trò chơi.

Ôn bài

Bạn có nhận thấy rằng mọi người trong cộng đồng đều có mục đích sống không?
Mục đích sống của bạn là gì?

Hãy nhớ rằng, không được làm thanh thiếu niên xấu hổ nếu các em không nhớ các câu trả lời. Điều quan trọng là các em cảm thấy thích thú và thích tới tham dự các buổi sinh hoạt của CLB.

Khái niệm MBN và Di cư

Yêu cầu TDV ngồi thành một vòng tròn.

Đề nghị nhóm suy nghĩ về cách thức mà thế giới thay đổi trong 20 năm qua. Nếu như điều đó khó trả lời thì yêu cầu nhóm mô tả về những thay đổi tại thôn, xã, huyện nơi mà họ sống. Sau đó, giải thích rằng một trong những cách thức đó chính là ngày càng nhiều người trẻ tuổi di chuyển để tìm việc hơn bất cứ thời điểm nào trong lịch sử.

Hỏi xem có ai trong nhóm biết có người nào đó rời làng quê đi tìm việc hay không?

Giải thích rằng **Di cư** có nghĩa là nói tới việc bạn đi đến nơi khác để tìm việc làm. **Người di cư** là nói tới người đi tới nơi khác để tìm việc làm. Hỏi nhóm xem họ nghĩ gì khi nghe thấy từ “di cư”. Viết những ý kiến chia sẻ của TDV lên giấy A0 và yêu cầu TDV vẽ, trình bày về những gì có mối liên hệ với việc di cư. Điều này có thể có ích khi nội dung định nghĩa về di cư được viết ra và treo ở nơi mọi người có thể xem trong quá trình làm bài tập.

Giải thích rằng **Di cư** có thể là điều tốt và giúp người ta kiếm được việc làm, được đến nhiều địa danh mới hoặc được học tập. Có thể nhiều người trong phòng này cũng đang suy nghĩ tới việc di cư. Nhưng di cư có thể cũng có những rủi ro. Có những người muốn lợi dụng hoặc lừa đảo thanh thiếu niên di cư để lấy tiền. Những trò lừa đảo này có thể khiến cho những người trẻ tuổi gặp phải những rắc rối nghiêm trọng.

Giải thích rằng một số bài học tiếp theo sẽ nói tới những mối hiểm nguy thanh thiếu niên di cư sẽ phải đối mặt. Và ở phần sau của Bộ công cụ tập huấn này, sẽ có phần nói về các cách di cư thông minh và an toàn hơn.

Giải thích rằng đôi khi thanh thiếu niên di cư **bị mua bán**.

MBN là việc lừa đảo hoặc ép buộc người khác dưới các hình thức bóc lột lao động mà nạn nhân MBN khó lòng thoát được. MBN thường liên quan tới việc đưa nạn nhân rời khỏi nơi họ sinh sống tới một nơi khác bằng cách **ép buộc hay lừa gạt để bóc lột**. Tuy nhiên, cũng có thể bị mua bán mà không cần phải di chuyển

Hỏi TDV nghĩ gì khi nghe thấy thuật ngữ MBN. Viết những ý kiến chia sẻ của TDV lên giấy A0 và yêu cầu TDV vẽ, trình bày về những gì có mối liên hệ với MBN. Điều này có thể có ích khi nội dung định nghĩa được viết và treo ở nơi mọi người có thể xem trong quá trình làm bài tập.

Ép buộc: Giải thích rằng người bị mua bán thường là họ bị ép buộc theo các cách khác nhau. Một số người có thể bị lừa gạt như hứa hẹn cho một công việc tốt khi tới nơi đó và sau đó bị ép làm công việc khác hẳn. Những người khác thì bị nhốt vào các công xưởng, hoặc lên thuyền và không thể thoát ra. Một vài người bị kẻ MBN dọa sẽ làm điều tồi tệ với họ hoặc gia đình họ nếu họ trốn đi. Có rất nhiều ví dụ về cách bị ép buộc.

Lừa gạt: Có nghĩa là giấu diếm, che đậy hoặc miêu tả sai sự thật hoặc không trung thực

Bóc lột: Khi người nào đó sử dụng một người khác vì mục đích lợi nhuận. Nạn nhân của buôn bán người bị bóc lột, bị ép lao động hay làm một việc mà họ không hề muốn, ép buộc làm nhiều nhưng chỉ được trả một ít tiền hoặc thậm chí không được trả công, ép làm việc liên quan tới tình dục hoặc bị lấy nội tạng để bán

Kẻ MBN: Là người có tham gia quá trình MBN, bao gồm tuyển dụng, vận chuyển, chuyển giao, chứa chấp hoặc tiếp nhận một người vì mục đích lợi nhuận hoặc bóc lột một người khác.

Nói với TDV rằng kẻ MBN thường hứa hẹn với thanh thiếu niên một công việc mà không hề có thật. Thanh thiếu niên di cư có thể đi vì công việc đó và khi tới nơi, họ phát hiện ra rằng họ đã bị mua bán. Họ có thể muốn quay trở về nhà khi biết được đó là loại công việc gì nhưng họ đã không thể trở về. Ví dụ, đôi khi kẻ MBN nhốt người di cư làm việc trong nhà máy. Có lúc, kẻ MBN nói rằng họ không thể về vì họ còn nợ chi phí đi lại. Đôi khi kẻ MBN còn đe dọa họ, chúng sẽ sử dụng nhiều thủ đoạn để ép những người trẻ tuổi làm công việc đó, làm việc trong những điều kiện tồi tệ và nhận được rất ít tiền công hoặc thậm chí không có tiền công.

Giải thích MBN khác so với **đưa người đi di cư trái phép**. Người ta thường lựa chọn đi di cư trái phép. Một người được đưa đi di cư trái phép là khi họ trả tiền để được vượt biên bất hợp pháp. Mặc dù, người đi di cư trái phép phải trả tiền để đi và có thể nợ tiền đi lại nhưng họ sẽ được tự do khi tới nơi. Còn những người bị mua bán, thì không được tự do. Điều này không có nghĩa người được đưa đi di cư trái phép thì an toàn. Những người bị đưa đi di cư trái phép qua biên giới có rất nhiều rủi ro. Họ có thể bị kẻ vận chuyển xâm hại hoặc trán lột hết tiền. Tại nơi đến họ rất sợ tìm tới sự trợ giúp của cơ quan pháp luật bởi họ là những người sinh sống bất hợp pháp ở đất nước đó.

Hỏi xem có ai có câu hỏi và giải thích rằng chúng ta sẽ tìm hiểu về những chủ đề này trong các buổi sinh hoạt CLB trong thời gian tới.

Hoạt động Đồng xu cơ hội

Yêu cầu cả nhóm vỗ tay. Khi vỗ tay, thì chuyền chiếu túi có đựng “những đồng xu cơ hội” vòng quanh nhóm. Giải thích rằng, khi HDV giơ tay thì cả nhóm ngừng vỗ tay và ai đang giữ chiếc túi sẽ lấy một đồng xu cơ hội ra và cầm trong tay. Có thể sử dụng một cách khác, thay vì vỗ tay chúng ta sẽ bật nhạc và khi chúng ta dừng nhạc thì người đang giữ túi sẽ làm tương tự như trên.

Khi tất cả các đồng xu cơ hội đã được lấy ra khỏi túi, yêu cầu mọi người ngừng vỗ tay hay ngừng nhạc và lần lượt đọc to thông tin trong các đồng xu cơ hội. Đảm bảo các TDV không đọc các tiêu đề nói rằng đó là “MBN” hoặc “Di cư”

Từng TDV đọc Đồng xu của mình, đề nghị nhóm thảo luận xem thông tin trong một mặt của đồng xu miêu tả về MBN hay di cư và tại sao. Sau khi thảo luận, lật đồng xu lên, đọc nội dung ở mặt kia. Yêu cầu cả nhóm miêu tả xem nội dung ở mặt này đồng xu khác nội dung ở mặt kia như thế nào.

Nghiên cứu định nghĩa

Phát cho mỗi TDV một cuốn Sổ tay DCAT. Giải thích rằng cuốn sổ tay có những thông tin quan trọng đối với TDV. Ngay bây giờ, mỗi TDV sẽ viết tên của mình lên cuốn sổ tay. Giải thích rằng cuốn sổ tay này sẽ được sử dụng trong quá trình tập huấn nội dung bộ công cụ và các TDV sẽ cất chúng trong hộp/thùng có khóa cùng với những cuốn nhật ký để chúng khỏi bị thất lạc. Khi kết thúc buổi sinh hoạt cuối cùng của CLB, thì mọi người có thể mang sổ tay và nhật ký về nhà.

Giải thích rằng luật pháp liên quan tới **mua bán trẻ em** khác so với luật pháp về MBN trưởng thành. Nếu trẻ em bị bóc lột lao động, tình dục hay lấy bộ phận cơ thể, thì bị coi là MBN. Với trẻ em mà bị mua bán, không cần phải chứng minh yếu tố bị ép buộc hay bị điều khiển. Chỉ cần hành động một người nào đó đẩy trẻ vào một tình huống bị bóc lột đã được coi là mua bán trẻ em rồi.

Giải thích rằng, mặc dù MBN thường liên quan tới việc di chuyển, nhưng cũng có trường hợp có thể bị mua bán ngay cả khi không di chuyển đi đâu hết.

Yêu cầu các TDV làm việc theo nhóm đôi. Yêu cầu các nhóm mở trang 2 trong cuốn sổ tay DCAT, phần MBN là gì? Di cư là gì? Yêu cầu nhóm cùng đọc và đưa ra bất cứ câu hỏi nào. Trước hết, trong nhóm có thể sử dụng cuốn sổ tay DCAT để giúp nhau trả lời các câu hỏi. Nếu không, hãy yêu cầu học viên hỏi lại HDV.

Nhật ký

Yêu cầu nhóm viết hoặc vẽ vào nhật ký miêu tả về người mà họ biết đã rời làng để đi làm, nơi họ đến và công việc mà họ đã làm. Yêu cầu TDV vẽ về bất cứ điều gì mà họ nghĩ rằng những người đó có được an toàn.

Sau 15 phút, thu lại các cuốn nhật ký lại và cất vào hộp có khóa. *Không được* yêu cầu các TDV chia sẻ những gì họ đã vẽ vào nhật ký của họ.

Tổng kết bài học

- **Di cư** là nói tới quá trình một người di chuyển để tìm kiếm việc làm. **Người di cư** là miêu tả một người như đề cập bên trên. Không phải tất cả những người di cư đều bị mua bán.
- **MBN** có ba yếu tố:
 - *Hành vi*: Tuyển mộ, vận chuyển, chuyển giao, chứa chấp, hoặc tiếp nhận người.
 - *Phương thức*: Đe dọa, sử dụng vũ lực, ép buộc, bắt cóc, lừa gạt, lạm dụng quyền lực hoặc vị thế để bị tổn thương; cho hoặc nhận tiền hay lợi nhuận để đạt được sự đồng ý của một người kiểm soát đối với người khác (trẻ em dưới 18 tuổi không cần phải chứng minh yếu tố này).
 - *Mục đích*: bóc lột (cưỡng bức lao động, làm nô lệ, tình dục/mai dâm, hoặc lấy các bộ phận của cơ thể).
- **Mua bán trẻ em**. Nếu một trẻ em bị bóc lột sức lao động, bóc lột tình dục hoặc bị lấy các bộ phận cơ thể thì những hành vi như vậy bị coi là MBN. Với trẻ em bị coi là nạn nhân của MBN, trẻ em không cần phải chứng minh rằng mình bị ép buộc hay bị điều khiển.
- **MBN** khác với đưa người đi **di cư trái phép** và người ta thường chọn việc đi di cư trái phép chứ không chọn bị mua bán.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Giải thích rằng mọi người sẽ nán lại lớp 10 phút để nếu có ai có câu hỏi hoặc muốn nói riêng với HDV không.

Cảm ơn các thành viên đã đến. Khẳng định lại thời gian cho buổi sinh hoạt tới. Nói với mọi người rằng mỗi người sẽ được nhận 1 ngôi sao cho buổi tham gia hôm nay.

IS 3a: Đồng xu cơ hội

Dị cư

M là một phụ nữ trẻ ở Việt Nam. Mẹ của M ốm nên M đã tìm tới người hàng xóm giàu có để hỏi giúp tìm việc. Người hàng xóm nói họ có thể giúp cô tìm một việc ở Tp.HCM đó là rửa bát chén trong một nhà hàng. M đồng ý và tới Tp.HCM, cô bắt đầu làm việc dọn rửa bát chén. Công việc rất nặng nhọc và M cảm thấy rất cô độc nhưng cũng dành dụm được đồng lương và gửi về giúp đỡ mẹ mình.

MBN

M là một phụ nữ trẻ ở Việt Nam. Mẹ của M ốm nên M đã tìm tới người hàng xóm giàu có để hỏi giúp tìm việc. Người hàng xóm nói họ có thể giúp cô tìm một việc ở Tp.HCM, đó là rửa chén bát trong một nhà hàng. M đồng ý nhưng khi tới Tp.HCM, M mới biết rằng cái nhà hàng đó thực chất là một nhà chứa. Nhưng đã quá muộn, người chủ của nhà chứa đó nói, cô có thể ở lại qua đêm và sáng mai đi cũng được. Nhưng khi trời sáng, ông chủ đó nói rằng người hàng xóm giàu có đó đã bán cô lại cho nhà chứa. Và bây giờ cô phải bán dâm để trả tiền chi phí họ đã mua cô hoặc cảnh sát sẽ giải quyết vấn đề nợ nần với mẹ của cô. M đã phải ở lại và làm gái mại dâm trong nhà chứa đó.

Dị cư

V là một người trẻ tuổi sống tại Lào. Rất nhiều bạn bè của V di cư sang Thái Lan để tìm việc làm và V cũng quyết định đi theo họ. V gặp một người đàn ông và người này hứa sẽ giúp V tìm được việc làm là chế biến cá trong công xưởng. V đi cùng người đó qua biên giới Thái Lan. V tới nơi có nhà máy và bắt đầu làm việc tại công xưởng đó. Công việc rất nặng nhọc và họ yêu cầu V làm việc rất nhiều giờ đồng hồ. V nhận được đồng lương rất ít ỏi nhưng cũng đủ sống. V làm việc ở đó 3 năm.

MBN

V là một người trẻ tuổi sống tại Lào. Rất nhiều bạn bè của V di cư sang Thái Lan để tìm việc làm và V cũng quyết định đi theo họ. V gặp một người đàn ông và người này hứa sẽ giúp V tìm được việc làm là chế biến cá trong một công xưởng. Người này nói, ông ta có thể trả tiền cho chuyến đi của V và V sẽ trả lại cho ông sau khi có lương. V đi cùng người đó qua biên giới Thái Lan nhưng khi họ tới nơi làm việc, đó không hề là công việc mà ông ta đã hứa với V. V phải làm việc nhiều giờ và nếu V làm gì đó khiến quản đốc không hài lòng thì V sẽ bị phạt với cây gậy sắt phang vào mui. V rất muốn bỏ đi nhưng V lại nợ tiền chi phí cho chuyến đi và người chủ xưởng nói rằng V có thể sẽ bị cảnh sát truy lùng nếu trốn ra khỏi nhà máy.

Dị cư

S là một cô gái 19 tuổi sống ở My-an-ma. Dì của S nói với S rằng dì có thể giúp S có một công việc tốt ở Ma-lay-sia. S đồng ý đi. S đã được đưa tới Yan-gon, và S đã ở lại trong một ngôi nhà với vài cô gái nữa từ các làng khác nữa. S ở đó khoảng 3 tuần. Có một người phụ nữ cai quản và cũng là người giữ toàn bộ giấy tờ tùy thân của các cô gái.

Cuối cùng, S cũng tới được Ma-lay-sia. Cô làm việc cho một gia đình. S làm cho gia đình này 3 năm và hàng tháng được nhận một khoản tiền lương thấp.

MBN

S là một cô gái 19 tuổi sống ở My-an-ma. Dì của S nói với S rằng dì có thể giúp S có một công việc tốt ở Ma-lay-sia. S đồng ý đi. S đã được đưa tới Yan-gon, và S đã ở lại trong một ngôi nhà với vài cô gái nữa từ các làng khác nữa. S ở đó khoảng 3 tuần. Có một người phụ nữ cai quản và cũng là người giữ toàn bộ giấy tờ tùy thân của các cô gái. Họ được cho ở lại trong một ngôi nhà. Họ phải làm việc nhiều giờ và nếu họ làm gì đó khiến quản đốc không hài lòng thì họ sẽ bị phạt với cây gậy sắt phang vào mui. Họ rất muốn bỏ đi nhưng họ lại nợ tiền chi phí cho chuyến đi và người chủ xưởng nói rằng họ có thể sẽ bị cảnh sát truy lùng nếu trốn ra khỏi nhà máy.

3

IS 3b: MBN là gì? Di cư là gì?

Quy định của pháp luật quốc tế về khái niệm “Buôn bán người”

Điều 3, khoản (a) của Nghị định thư về phòng ngừa, trừng trị, trấn áp tội buôn bán người, đặc biệt là phụ nữ trẻ em, bổ sung cho Công ước của Liên hiệp quốc về chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia (gọi tắt là Nghị định thư về chống buôn bán người) quy định:

“Buôn bán người” được hiểu là “việc tuyển mộ, vận chuyển, chuyển giao, chứa chấp hoặc nhận người nhằm mục đích bóc lột bằng cách đe dọa, sử dụng bạo lực hay các hình thức ép buộc, bắt cóc, lừa gạt, man trá, lạm dụng quyền lực hoặc vị thế để bị tổn thương hay bằng việc cho hoặc nhận tiền hay lợi nhuận để đạt được sự đồng ý của một người kiểm soát đối với những người khác vì mục đích bóc lột. Hành vi bóc lột ở đây ít nhất là bao gồm bóc lột vì mục đích mại dâm hoặc các hành vi bóc lột tình dục khác, các hình thức lao động hay dịch vụ cưỡng bức, nô lệ hay những hình thức tương tự nô lệ, khổ sai hay lấy các bộ phận cơ thể.

Buôn bán người bao gồm 3 yếu tố như sau:

HÀNH VI		PHƯƠNG THỨC		MỤC ĐÍCH	
Tuyển mộ		Đe dọa hoặc sử dụng vũ lực,		Bóc lột bao gồm:	
Vận chuyển		Ép buộc		Khai thác sức lao động nhằm mục đích mại dâm	
Chuyển giao		Bắt cóc		Các hành vi bóc lột tình dục khác	
Chứa chấp		Lừa gạt		Cưỡng bức lao động	
Tiếp nhận người	+	Lạm dụng quyền lực hoặc vị thế để bị tổn thương	+	Làm nô lệ	
		Cho hoặc nhận tiền hay lợi nhuận		Lấy các bộ phận của cơ thể	
				Các hình thức bóc lột khác	
					= BUÔN BÁN NGƯỜI

MBN: Là việc lừa đảo hoặc ép buộc người khác dưới các hình thức lao động bóc lột mà nạn nhân MBN khó lòng thoát được. MBN thường liên quan tới việc đưa nạn nhân rời khỏi nơi họ sinh sống tới một nơi khác bằng cách **ép buộc** hay **lừa gạt** để **bóc lột**. Tuy nhiên, cũng có thể bị mua bán mà không cần phải di chuyển.

Ép buộc: Người bị mua bán thường bị ép buộc theo các cách khác nhau. Một số người có thể bị lừa gạt theo cách hứa hẹn cho một công việc tốt khi tới nơi đó và sau đó bị ép làm công việc khác hẳn. Những người khác thì bị nhốt vào các công xưởng, hoặc lên thuyền và không thể thoát ra. Một vài người bị Kẻ MBN dọa sẽ làm điều tồi tệ với họ hoặc gia đình họ nếu họ trốn đi. Có rất nhiều ví dụ về cách bị ép buộc.

Lừa gạt: Nói tới những hành động như giấu giếm hoặc nói khác đi so với sự thật hay đơn giản là không thành thật.

Bóc lột: Khi người nào đó sử dụng một người khác vì mục đích lợi nhuận. Nạn nhân của buôn bán người bị bóc lột, bị ép lao động hay làm một việc mà họ không hề muốn, ép buộc làm nhiều nhưng chỉ được trả một ít tiền hoặc thậm chí không được trả công, ép làm việc liên quan tới tình dục hoặc bị lấy nội tạng để bán

Mua bán trẻ em: Nếu một trẻ em bị bóc lột sức lao động, bóc lột tình dục hoặc bị lấy các bộ phận cơ thể thì những hành vi như vậy bị coi là MBN. Với trẻ em, bị coi là nạn nhân của MBN, trẻ em không cần phải chứng minh rằng mình bị ép buộc hay bị điều khiển.

Di cư: nói tới quá trình một người di chuyển để tìm kiếm việc làm. **Người di cư** là miêu tả một người như đề cập bên trên.

4

Bài 4: MBN có thể xảy ra ở bất cứ đâu

Mục tiêu

TĐV có thể định nghĩa được kẻ MBN. TĐV hiểu được MBN có thể xảy ra ở bất cứ nơi đâu và có thể có nhiều kẻ MBN cùng tham gia vào một quá trình. Kẻ MBN có thể là “bạn bè”, hàng xóm, người lạ hay thậm chí là họ hàng

Thời gian

80 phút

Chuẩn bị

Treo “IS 4b: Thẻ địa điểm” lên tường theo một hàng, khoảng cách 2 mét giữa các thẻ địa điểm.

Phương tiện, công cụ

- Khoảng 5 bản phô-tô “IS 4a: Thẻ du hành” cắt theo từng chuyến đi (mỗi TĐV cầm một thẻ có 1 chuyến đi và có 5 chuyến đi trong IS).
- Viết to các thông tin trong “IS 4b: Thẻ địa điểm”, mỗi thẻ là một tờ giấy khác nhau
- Một bản phô-tô của mỗi hình ảnh trong “IS 4c: Hình ảnh kẻ MBN”, phần mô tả phía dưới hình ảnh minh họa kẻ MBN để tham khảo không dính kèm trong quá trình làm bài tập

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TĐV đến tham gia

Khởi động

Chọn một trò chơi khởi động trong danh sách.

Ôn bài

Di cư là gì?

MBN là gì?

MBN khác đưa người di cư trái phép như thế nào?

(Khuyến khích TĐV đọc bảng thông tin IS của buổi học trước nếu họ quên)

Thẻ du hành và Kẻ mua MBN

Giải thích cho TĐV, những người được hưởng lợi khi tham gia từng giai đoạn trong chu trình MBN đều được coi là tội phạm MBN. Một **tội phạm MBN** là một người nào đó được hưởng

các lợi nhuận thông qua việc tuyển dụng, chuyển giao, giam giữ hay bóc lột một người khác. Thường thì không chỉ có một tội phạm đơn lẻ làm hết các công đoạn, mà có nhiều người khác cùng tham gia.

Giải thích phần này nói về các chuyến đi mà người di cư thường phải trải qua từ khi rời nhà tới nơi có việc làm.

Giải thích phần này sẽ bao gồm thông tin người di cư có thể bị mua bán như thế nào và khi nào trong suốt chuyến đi.

Phát cho TDV “IS 4a: Thẻ du hành”

Chỉ cho học viên “IS 4b: Thẻ du hành” được treo trên tường. Đọc các thẻ và giải thích rằng các biển hiệu này được treo thành hàng để đại diện cho mỗi giai đoạn trong chuyến du hành mà một người di cư sẽ đi qua.

Yêu cầu TDV chia nhóm 3-5 người. Yêu cầu TDV đọc Thẻ du hành trong nhóm và đứng trước dấu địa danh thể hiện đúng nơi mà người di cư trong câu chuyện bị mua bán. Đề nghị TDV giơ thẻ của họ lên. Nếu TDV có cùng thẻ nhưng lại đứng ở các vị trí khác nhau. Hãy nhẹ nhàng chỉnh lại nếu có sai sót nào.

Giải thích rằng người di cư có thể bị mua bán ngay trong nước hoặc qua biên giới.

Bây giờ, hãy tháo những dấu địa danh xuống và thay vào đó “IS 4c: Hình ảnh Kẻ MBN”.

Yêu cầu TDV đứng ở trước hình ảnh Kẻ MBN được miêu tả trong Thẻ du hành của họ. Sử dụng các số liệu thực tế để nói lên rằng có thể có trên một Kẻ MBN trong câu chuyện nhằm khuyến khích thảo luận về khái niệm MBN. Một lần nữa, hãy khuyến khích thảo luận về các chọn lựa và nhẹ nhàng chỉnh sửa nếu có sai sót.

Thảo luận

Yêu cầu TDV ngồi thành một vòng tròn. Hỏi:

- Bạn có ngạc nhiên về điều mình học hôm nay không?
- Bạn có biết rằng MBN có thể xảy ra bất cứ khi nào trong chuyến du hành không?
- Bạn có biết rằng Kẻ MBN có thể là “bạn bè”, hàng xóm, người lạ hoặc thậm chí là họ hàng của mình?
- Bạn sẽ sử dụng những điều mình học hôm nay cho cuộc sống của mình như thế nào?

Viết nhật ký

Ngay khi kết thúc thảo luận nhóm, TDV có thể cần thời gian để trả lời các câu hỏi này. Nếu thời gian cho phép, hãy dành cho TDV thời gian để viết nhật ký.

Đóng kịch

Yêu cầu TDV chia nhóm từ 8-12 người. Yêu cầu các nhóm chuẩn bị một vở kịch dựa trên tình huống sau:

Nhân vật chính là một người di cư đang trên một chuyến xe buýt. Người ngồi bên cạnh đang cố thuyết phục cô đi cùng ông ta tới nơi có công việc có lương cao.

Hãy yêu cầu nhóm giúp cô cách nói “không”

Nói với các nhóm xây dựng một kịch bản 5 phút và sau đó diễn cho cả lớp xem.

Hướng dẫn viên liệt kê các cách người hành khách nói “không” và chia sẻ cho cả nhóm:

- “Tôi đã có hẹn với một người chủ rồi”.
- “Tôi sẽ nói ý tưởng của ông với bố mẹ tôi và tôi sẽ gọi lại cho ông vào ngày mai”
- “Tôi không tin ông.”
- “Sao ông lại hỏi tôi? Ông có nhiều họ hàng hay bạn bè muốn làm việc đó không?”
- Im lặng. Tảng lờ người hành khách đó.
- Đặt nhiều câu hỏi người với hành khách khác

Tổng kết bài học

- Người ta có thể bị mua bán bất cứ đâu: ở nhà, trên đường đi, ở nơi đến, hoặc sau khi nhận việc làm.
- Kẻ MBN có thể là “bạn bè” hàng xóm, người xa lạ, chủ sử dụng lao động...
- Kẻ MBN có thể ở trong thôn/làng, tỉnh mà bạn sinh sống hoặc từ nơi xa xôi khác.

Kết thúc bài học

- Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)
- Cảm ơn TDV đã đến tham dự. Khẳng định thời gian của buổi sinh hoạt tiếp theo. Nói với TDV rằng mỗi người sẽ nhận được 1 ngôi sao cho lần tham dự hôm nay.
- Nếu TDV biết bạn bè, người nhà hoặc hàng xóm đã từng bị mua hoặc có liên quan tới việc MBN thì điều đó sẽ giúp cho HDV có thể trao đổi thêm với TDV sau buổi học về các hành động phù hợp tiếp theo, nếu như điều đó ảnh hưởng tới TDV. Nếu như TDV cần hỗ trợ thêm, hãy thông tin cho nhân viên TNTG.

Câu chuyện thứ 1

B đã 18 tuổi khi chuyển lên thành phố và đi làm trong một nhà máy chuyên về may mặc. B không thích công việc này. B gặp một cô gái cũng đến từ tỉnh của B người đó hứa sẽ giúp B có một công việc tốt hơn.

B đã tin tưởng vào cô ấy và đi cùng tới một nhà máy mới, ở đó B phải trả phí đăng ký đất đỏ cho chủ nhà máy và người chủ nói sẽ trừ vào lương của cô sau này. Người chủ nhà máy cũng cầm hết giấy tờ của B để chắc chắn là B sẽ không bỏ việc.

B không hề nhận được một đồng lương nào vì số tiền mà cô đang nợ.

B cũng được biết từ người làm công khác rằng, “bạn” của cô được trả công cho mỗi người mà cô ấy mang tới cho nhà máy này.

Câu chuyện thứ 2

V là cậu bé 19 tuổi sống ở một ngôi làng ở Cam-pu-chia. Người hàng xóm đưa ra đề nghị giúp có làm việc ở một nhà máy làm cá hộp ở Thái-lan. Người hàng xóm là người môi giới và ông ấy nói rằng ông ấy có thể chi trả tiền đi lại cho V tới nhà máy đó và V có thể trả tiền cho ông ấy sau.

Khoảng một tháng sau đó, người họ hàng đưa V tới gặp một người đàn ông, người đó cầm giấy tờ tùy thân của V và cùng lên xe buýt đến biên giới Thái-lan. Khi họ tới cảng PakNam, người đó nói với V rằng V phải làm việc trên một thuyền đánh cá khoảng một tháng trước khi được vào làm việc ở nhà máy.

V không hề muốn làm, nhưng V không hề biết ai ở Thái-lan và không có đủ tiền để quay về nhà nữa. V vẫn còn nợ tiền người hàng xóm

V buộc phải lên tàu và bị ép làm việc mà không được trả lương hai năm liền.

Câu chuyện thứ 3

P sống ở trong một làng nhỏ ở miền bắc Thái-lan. Khi P 16 tuổi, P bắt xe buýt tới Băng-cốc để tìm việc. Di của P định sẽ đón P ở bến xe buýt. Nhưng khi P đến nơi thì không thấy di ở đó.

P rất sợ, nhưng có một người phụ nữ đã tiến đến và hỏi xem P có cần giúp gì không. Người phụ nữ đó có đưa ra đề nghị sẽ giúp P nơi nghỉ ngơi và giúp P liên lạc với mẹ. Nhưng thay vào đó, bà ta đưa cô vào nhà chứa.

P đã bị yêu cầu phải làm việc tại nhà chứa này, và cô quá sợ hãi và đơn độc để có thể nói không.

Câu chuyện thứ 4

B sống ở My-an-ma. Khi B được 16 tuổi, B trả tiền cho một người đàn ông để ông ấy giúp B vượt biên. Sau đó B một mình bắt xe buýt về phía nam.

B kết bạn với một người đàn ông trên chuyến xe buýt đó. Anh ta nói rằng đã làm việc tại nhà máy đó và có thể giúp B kiếm việc làm có lương cao. Người bạn đó đã cho B lên một chiếc xe buýt nhỏ khác và đưa B tới nhà máy nọ.

Khi họ tới được nhà máy đó, người chủ của công xưởng đã nói rằng B nợ tiền chi trả cho chuyến xe buýt đó và bây giờ phải làm việc để trả nợ. B không biết cách nào để có thể quay về nhà và B có rất ít tiền.

B không bao giờ gặp lại người “bạn” đã làm quen trên chuyến xe đó nữa.

Câu chuyện thứ 5

T đến đây từ một gia đình nghèo ở Việt Nam. Từ trước tới giờ T chưa bao giờ rời xa thị trấn nhỏ của mình cả, nhưng T có một người họ hàng giàu có sống ở Tp.HCM. Khi T 16 tuổi, người họ hàng giàu có đó có đưa ra một đề nghị là sẽ đưa T đến ở nhà của người đó và làm việc trong một nhà hàng. Người họ hàng nói rằng đó có thể là cách để giúp đỡ gia đình T.

Khi T tới được thành phố, T sống với người họ hàng đó và giúp lau dọn nhà cửa. Nhưng chỉ một thời gian ngắn sau đó, người họ hàng đưa T tới nhà một người đàn ông khác. Người họ hàng giàu có của T đã nói nếu T không quan hệ tình dục với người đàn ông kia, thì T sẽ mất việc. T đã phải tuân theo.

CÂU TRẢ LỜI (Không chia sẻ với TDV trước khi kết thúc trò chơi)

Địa điểm

Kẻ MBN

Câu chuyện 1. Nơi đến

Câu chuyện 1. Người bạn và chủ nhà máy

Câu chuyện 2. Tại nhà

Câu chuyện 2. Người hàng xóm, người đàn ông khác và chủ thuyền

Câu chuyện 3. Tại bến xe buýt

Câu chuyện 3. Người bạn phụ nữ ở bến xe buýt, chủ nhà chứa

Câu chuyện 4. Trên đường đi

Câu chuyện 4. Người “bạn” trên chuyến xe buýt, chủ nhà máy

Câu chuyện 5. Sau khi bắt đầu làm việc

Câu chuyện 5. Người họ hàng giàu có

IS 4b: Thẻ địa điểm

Viết chữ cỡ lớn lên các tờ giấy riêng biệt cho từng địa điểm

**1. Bắt đầu
(gồm cả ở nhà)**

2. Nơi đến

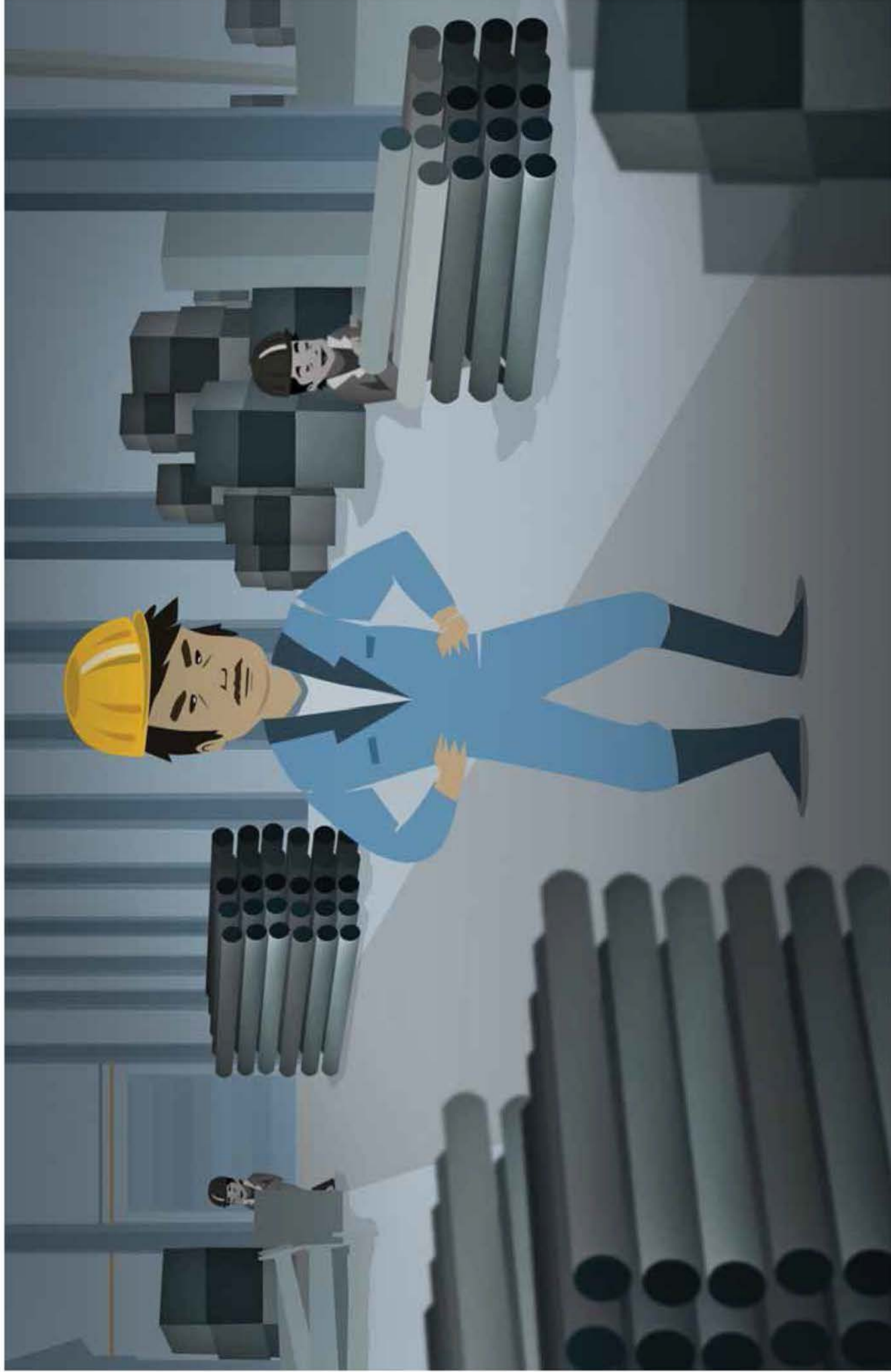
3. Chuyển đi

4. Trạm xe buýt

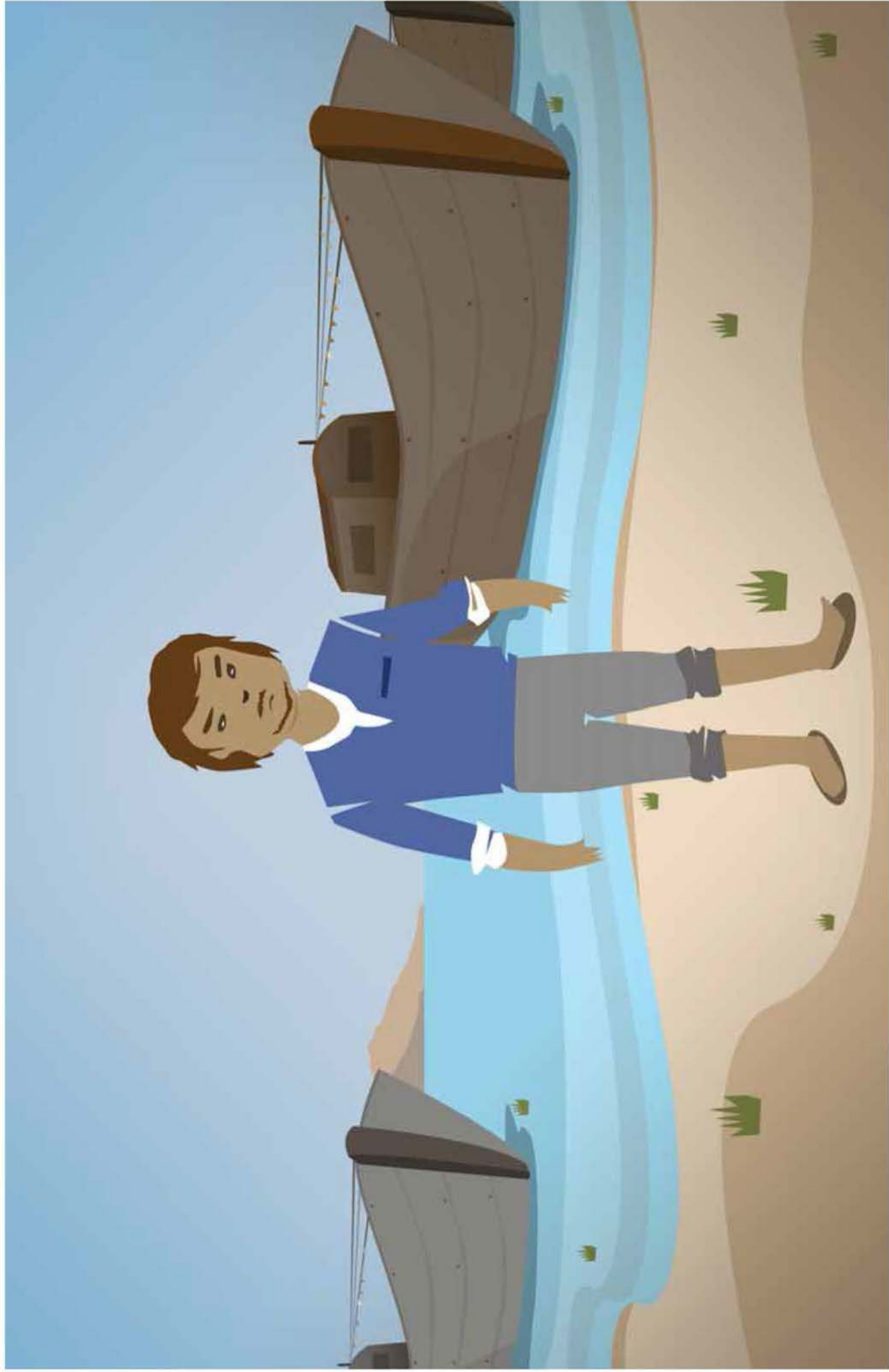
**5. Sau khi bắt đầu làm
việc**

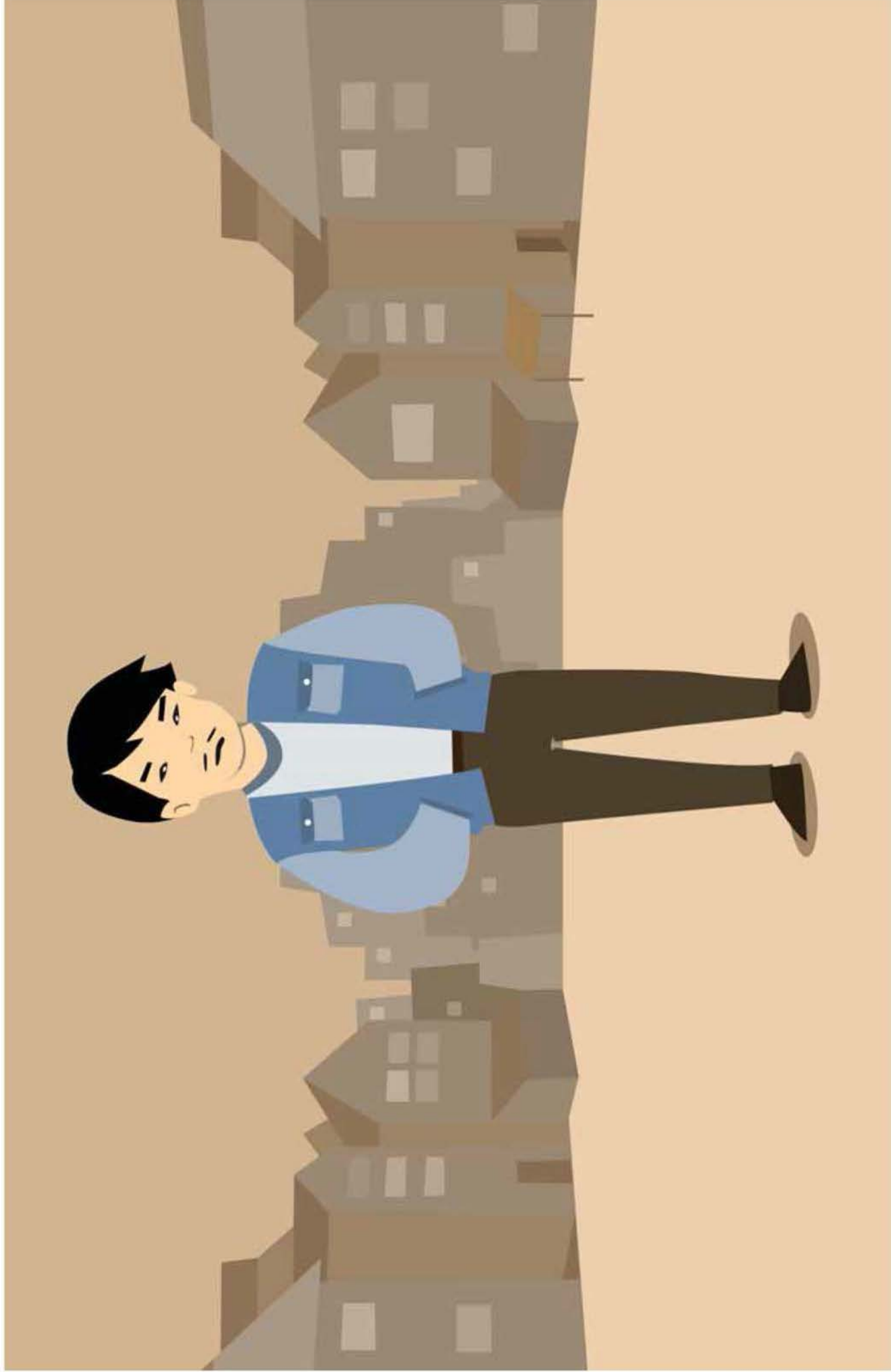
1. “Người bạn” (cô gái)

2. Chủ nhà máy (đàn ông)

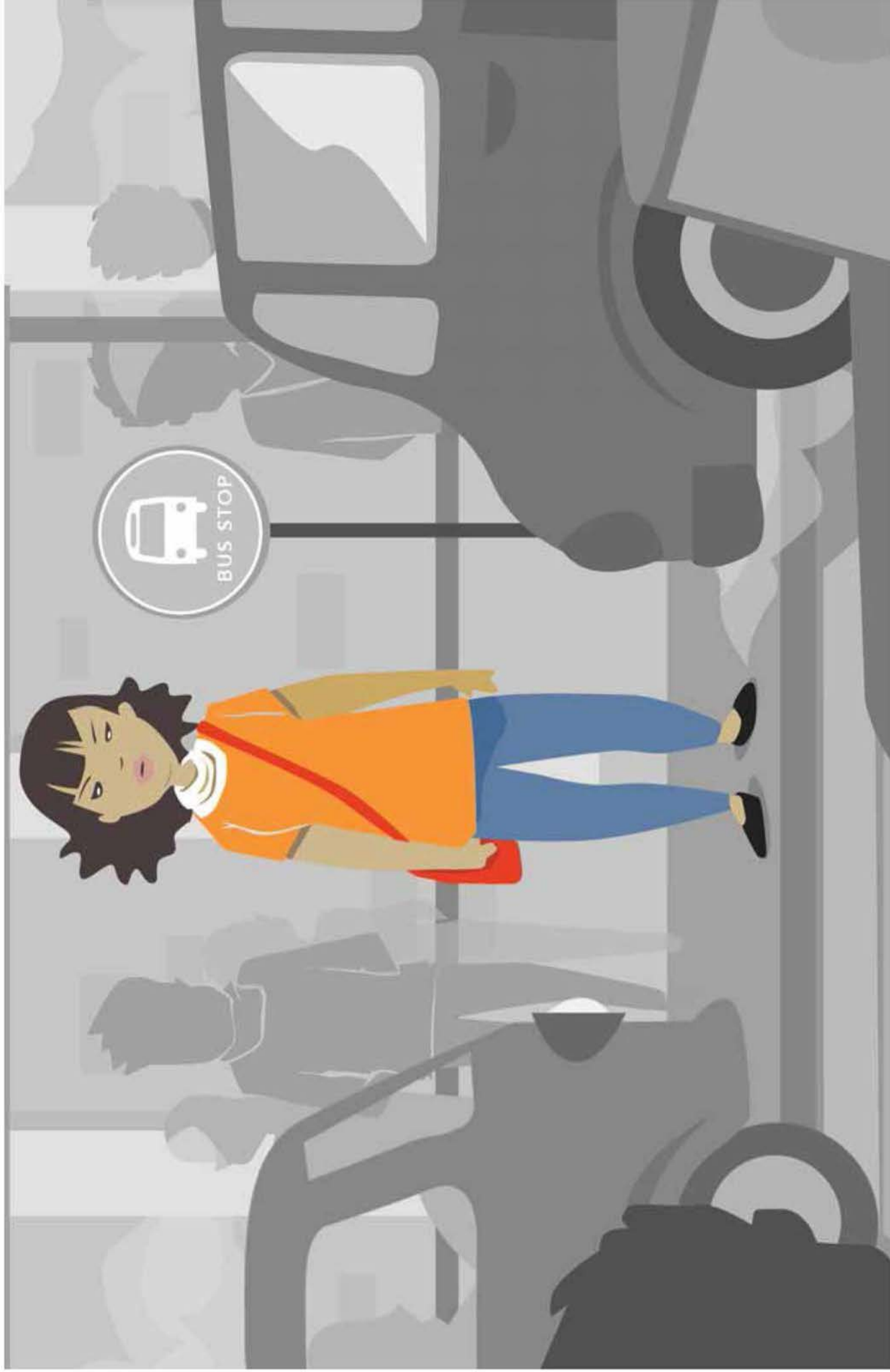
3. Hàng xóm

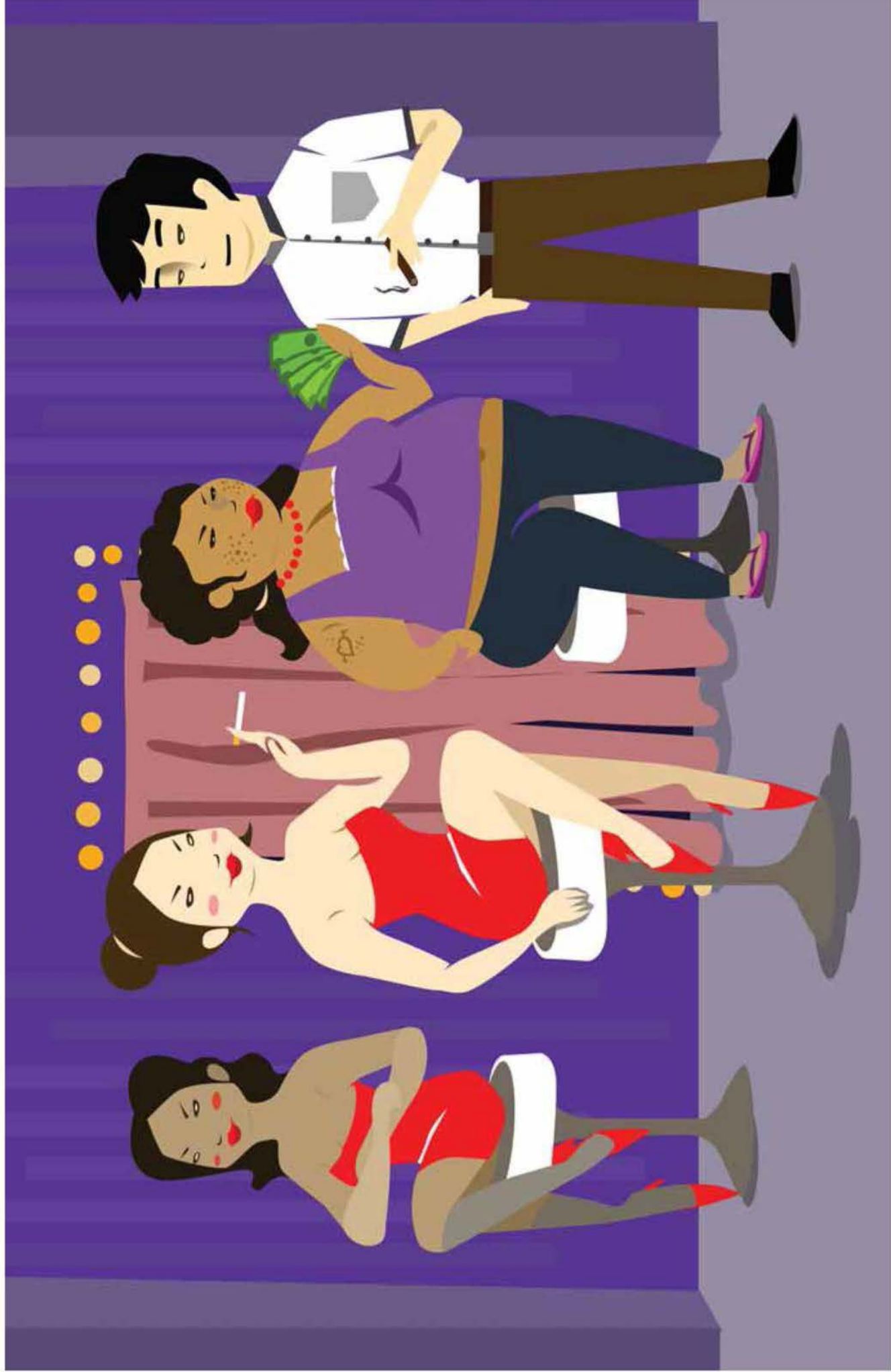
4. Người đàn ông khác

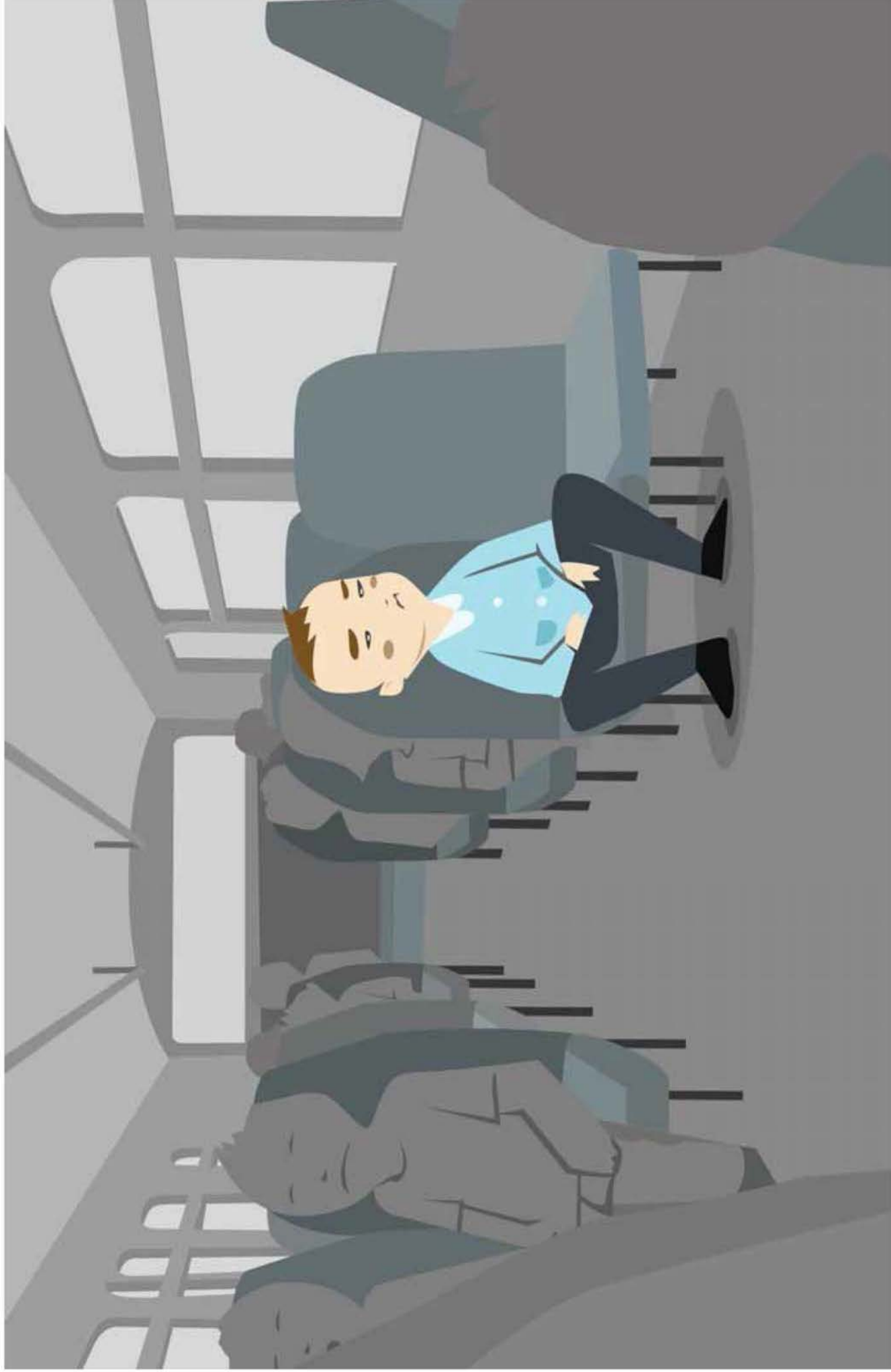
5. Chủ thuyền (người đàn ông có tuổi)

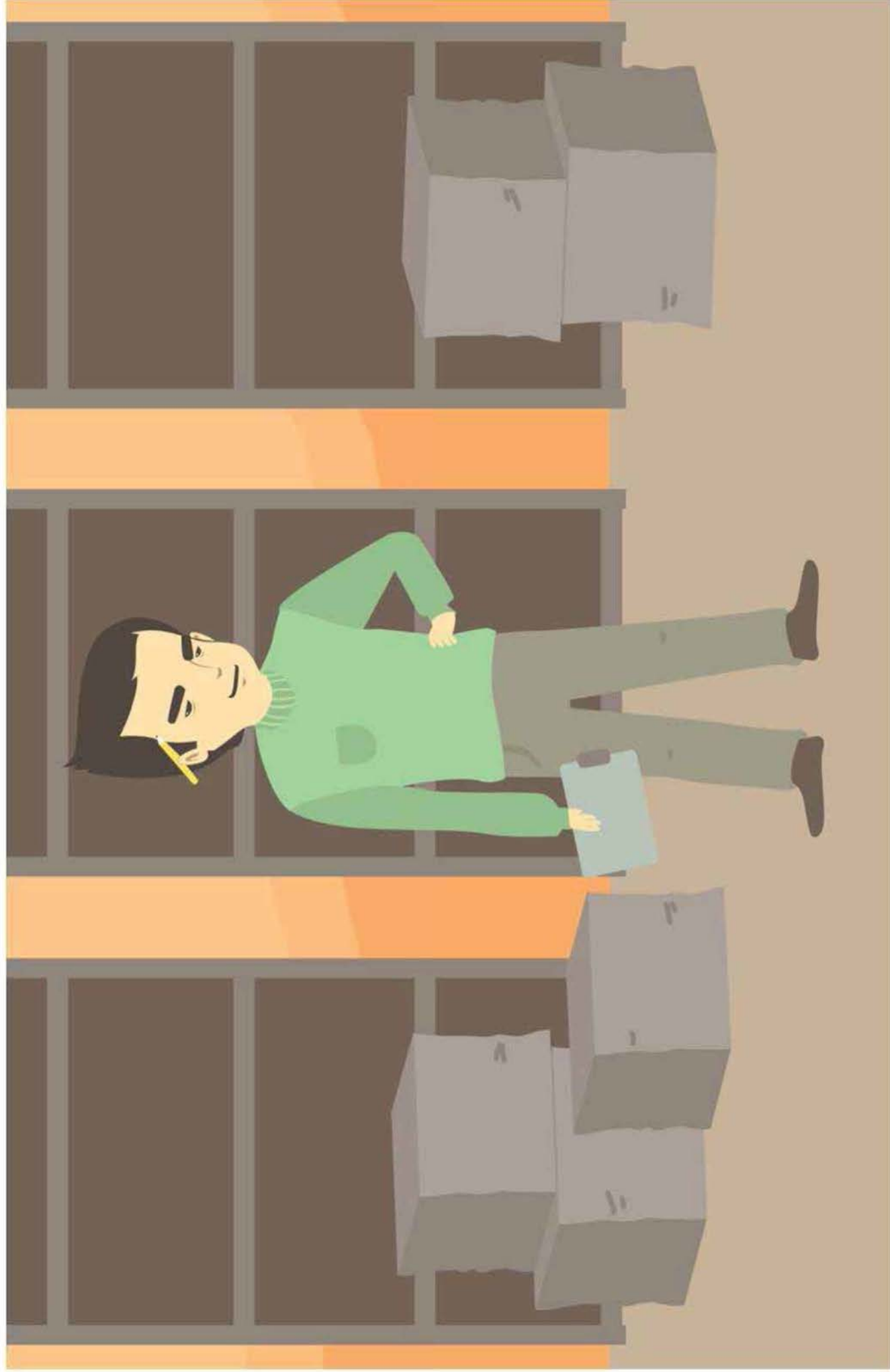
6. Người phụ nữ ở bên xe buýt

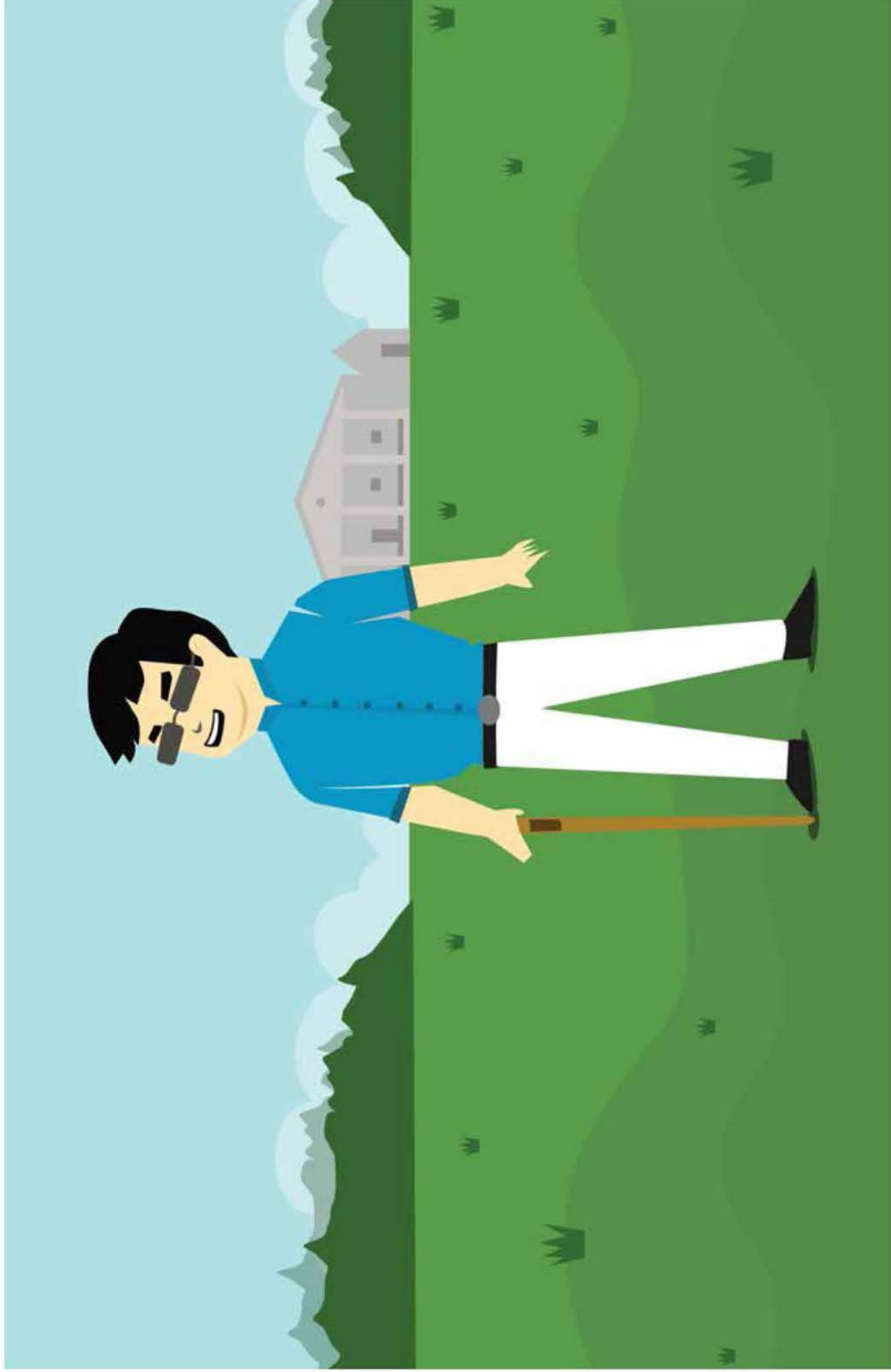
7. Chủ nhà chứa (phụ nữ)

8. Người bạn ở trên xe buýt (nam thanh niên)

9. Chủ xưởng (đàn ông)

10. Người họ hàng giàu có (đàn ông)

5

Bài 5: Phân biệt giới đặt phụ nữ và trẻ em gái vào nguy cơ của MBN

Mục tiêu

TDV sẽ hiểu những tác động liên quan tới giới ở khía cạnh xã hội, và sẽ xem xét những tác động đó có liên quan gì tới MBN

Thời gian

75 phút

Chuẩn bị

Lưu ý dành cho HDV: TNTG không phân biệt giới. Có thể có những thành viên nhóm có quan

điểm phân biệt giới (ví dụ, họ có thể nói “Giáo dục trẻ em trai quan trọng hơn việc dạy dỗ cho trẻ em gái” hoặc “Đàn ông nên đưa ra quyết định các công việc của gia đình, bởi đàn ông luôn thông minh hơn”) Với tư cách là người HDV bạn nên giải thích và thể hiện quan điểm của TNTG, “Ví dụ: Tại TNTG, chúng tôi cho rằng, giáo dục trẻ em gái cũng quan trọng như giáo dục trẻ em trai” hoặc “Chúng tôi nghĩ rằng phụ nữ cũng thông minh như nam giới vậy.”) Điều quan trọng là cố gắng tôn trọng tất cả văn hóa của TDV như là thể hiện cho vị trí của bạn

Phương tiện, công cụ

- HDV tham khảo “IS 5a: Sự khác nhau giữa nam và nữ”
- Giấy A0 cho 3-4 nhóm
- Bút màu xanh và đỏ

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TDV đến tham gia. Chuyển danh sách để TDV ký tên.

Khởi động

Yêu cầu một HDV trẻ em hướng dẫn một trò chơi khởi động trong danh sách các trò chơi.

Ôn bài

MBN có thể xảy ra ở mọi nơi? (Có!)

Nơi nào MBN có thể xảy ra mà chúng ta đã thảo luận từ buổi sinh hoạt trước?

Thảo luận

Giải thích rằng buổi sinh hoạt này nói về sự khác nhau giữa nam và nữ.

Yêu cầu TDV chia nhóm 5-6 người, suy nghĩ về những điều khác nhau giữa nam và nữ càng nhiều càng tốt và viết lên giấy A0 theo hai cột: nam và nữ. Trong quá trình làm việc hãy hỏi TDV:

- Trông **bề ngoài** và **cách ăn mặc** của nam và nữ khác nhau như thế nào?
- Những **công việc nhà** của nam và nữ khác nhau như thế nào?
- Sự khác nhau trong **công việc** nam và nữ làm?
- Sự khác nhau ở cách mà nam và nữ **vui đùa**?
- Ai có thể **đi lại** một mình?

Hãy yêu cầu nhóm nhìn vào danh mục các hoạt động mà nam và nữ làm. Yêu cầu nhóm gạch một nét bút đỏ dưới hoạt động nào có kết quả liên quan tới sinh học và kẻ bút xanh dưới hoạt động nào liên quan tới xã hội.

(Ví dụ, nữ có thai là kết quả liên quan tới sinh học, nhưng nam để tóc ngắn thì liên quan tới xã hội)

HDV nên tham khảo phần “IS 5a: Sự khác nhau giữa nam và nữ” để kiểm chứng các câu trả lời.

Giải thích rằng phần lớn sự khác nhau giữa nam và nữ do xã hội hoặc văn hóa (gạch bút xanh ở chân). Sự khác nhau này có thể thay đổi được nếu người ta muốn.

Thảo luận

Yêu cầu TDV chia nhóm từ 4-6 người. Nam và nữ riêng rẽ. Sau đó hãy thảo luận các câu hỏi sau:

- Nam hay nữ - Ai kiếm được nhiều tiền hơn trong văn hóa Việt Nam
- Ai lo dọn dẹp, lau rửa hoặc chăm sóc trẻ em - trẻ em gái hay trẻ em trai?
- Ai được đi học cao hơn? Trẻ em trai hay trẻ em gái?
- Ai đưa ra quyết định về việc chi một khoản tiền lớn (ví dụ như mua một chiếc xe máy) – nam hay nữ?
- Ai được giao trông giữ đất đai khi cha mẹ mất đi - con gái hay con trai, hoặc cả hai?
- Bạn có nghĩ là văn hóa của chúng ta công bằng cho phụ nữ và trẻ em gái?

Khi thảo luận xong, hãy yêu cầu mọi người chia sẻ ý kiến theo nhóm lớn. Trẻ em gái có thể có câu trả lời khác trẻ em trai. Nếu vậy, hãy hỏi vì sao lại khác nhau như thế?

Giải thích rằng MBN có thể xảy ra với cả nam và nữ. Tổ chức Lao động Quốc tế ước tính rằng số đàn ông và phụ nữ bị mua bán theo hình thức lao động cưỡng bức là ngang bằng nhau. Nhưng, ước tính rằng 98 % nạn nhân mua bán vì mục đích bóc lột tình dục là phụ nữ.² Giải thích rằng có khả năng trẻ em trai cũng bị mua bán vì mục đích tình dục nhưng ít phổ biến hơn.

Đề nghị TDV suy nghĩ ví dụ về những kỳ vọng về mặt xã hội đã làm phụ nữ trở nên dễ bị mua bán vì mục đích tình dục như thế nào?

Khi TDV đưa ra câu trả lời xong, hãy chia sẻ các ví dụ sau:

Khi thảo luận xong, hãy yêu cầu mọi người chia sẻ ý kiến theo nhóm lớn. Trẻ em gái có thể có câu trả lời khác trẻ em trai. Nếu vậy, hãy hỏi vì sao lại khác nhau như thế?

- Trẻ em gái nghỉ học sớm hơn và không thể có công việc lành nghề
- Có ít công việc trong cộng đồng dành cho trẻ em gái hơn là cho trẻ em trai.
- Đàn ông có thể tới nhà chứa để có quan hệ tình dục với phụ nữ.
- Nếu một cô con gái không thể được thừa hưởng đất đai khi cha mất, cô con gái có thể không có nhà ở và sẽ tuyệt vọng.
- Trẻ em gái làm thuê giúp việc trong gia đình sẽ dễ bị người chủ nhà xâm hại tình dục.

Đề nghị TDV suy nghĩ về những cách nam giới và trẻ em trai có thể làm để bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái một cách tốt hơn trong cuộc sống. Đồng thời, yêu cầu TDV suy nghĩ về cách mà các em gái được nâng cao quyền để tự bảo vệ mình và những phụ nữ và trẻ em gái trong cuộc sống.

Ngay khi có câu trả lời, hãy nhớ chia sẻ các ví dụ dưới đây với nhóm nếu như TDV không đưa ra trong cuộc thảo luận

- Tạo cơ hội cho các em gái tham gia những công việc mặc định dành cho trẻ em trai
- Đẩy mạnh việc tập huấn về các kỹ năng sống và tay nghề cho trẻ em gái trước khi các em di cư đi làm ăn xa
- Giúp cho trẻ em gái hiểu về vai trò và mong đợi của một số công việc thông qua việc có thông tin đúng trước khi đi
- Các trẻ em trai và nam giới cần phải có trách nhiệm với con em mình và không đẩy những trách nhiệm đó cho phụ nữ/trẻ em gái

Đóng kịch

Yêu cầu TDV chia nhóm từ 8 -12 người. Yêu cầu mỗi nhóm chuẩn bị một vở kịch (nếu lớp có trên 2 nhóm, có thể sử dụng kịch bản dưới đây hai lần)

2 ILO Báo cáo lần hai về ước tính lao động bị ép buộc toàn cầu tham khảo báo cáo về MBN của Bộ ngoại giao, Hoa Kỳ 2012. B, Washington DC.

Nhóm 1: Nhân vật chính là một cô bé 15 tuổi, mẹ muốn cô nghỉ học để kiếm tiền cho em trai đi học. Yêu cầu cả nhóm hãy giúp cô bé nghĩ ra cách thuyết phục mẹ cho cô được học tiếp.

Nhóm 2: Nhân vật chính là một cô gái bị gia đình gả bán cho một gia đình ở Trung Quốc. Hãy yêu cầu nhóm giúp cô nghĩ ra cách để thuyết phục gia đình cho cô ở lại nhà.

Hãy yêu cầu các nhóm chuẩn bị vở kịch 10 phút, sau đó diễn lại cho cả lớp.

Tổng kết bài học

- Sự khác nhau về sinh học giữa nam và nữ là không thể thay đổi
- Sự khác nhau về văn hóa giữa nam và nữ là có thể thay đổi được
- Một số khác biệt về mặt văn hóa là không công bằng đối với phụ nữ.
- Những mong đợi mang tính chất văn hóa đặt phụ nữ và trẻ em gái vào nguy cơ cao hơn của MBN vì mục đích tình dục hơn là nam giới và trẻ em trai.
- Ngày càng nhiều phụ nữ bị mua bán vì mục đích tình dục hơn nam giới.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn TDV đã tới tham dự. Trao cho TDV ngôi sao cho lần tham dự này. Khẳng định thời gian cho buổi sinh hoạt tới.

Yêu cầu các thành viên quan sát mọi người trong cộng đồng và trả lời các câu hỏi dưới đây:

- Trong cộng đồng, trẻ em gái và trẻ em trai được đối xử khác nhau như thế nào?
- Trong cộng đồng, phụ nữ và nam giới được đối xử khác nhau như thế nào?

HDV yêu cầu các TDV viết các câu hỏi này vào giấy và mang về nhà để khỏi quên.

Phần này dành cho HDV tham khảo. Không phát cho TDV.

CÂU TRẢ LỜI CHO HOẠT ĐỘNG VỀ VAI TRÒ GIỚI

Sinh học

Phụ nữ mang bầu

Phụ nữ cho con bú

Đàn ông mọc râu

Phụ nữ có bầu vú

Xã hội

Đàn ông chơi bóng đá

Đàn ông để tóc ngắn

Phụ nữ để tóc dài hơn

Phụ nữ mặc váy

Đàn ông uống bia

Phụ nữ chăm sóc con cái

Phụ nữ dọn dẹp nhà cửa

Đàn ông làm nghề xây dựng

Đàn ông là người quyết việc lớn trong gia đình

Đàn ông được thừa hưởng tài sản từ cha mẹ

Phụ nữ không nên di chuyển/đi xa một mình

Bài 6: Vai trò của ma túy và rượu trong MBN

6

Mục tiêu

TĐV sẽ tìm hiểu về khái niệm và thông tin của các loại ma túy. TĐV, sẽ hiểu được Kẻ MBN sử dụng ma túy và rượu như thế nào đối với các nạn nhân, để có thể bảo vệ bản thân một cách tốt hơn

Thời gian

75 phút

Phương tiện, công cụ

- Một cái túi.
- Các tấm thẻ một mặt có hình ảnh các loại ma túy và mặt kia mô tả về các loại ma túy “IS 6a: Thẻ ma túy”
- Phô-tô “IS 6b: Ma túy và MBN” (đủ số lượng cho các nhóm)
- Một bản phô-tô “IS 6c: Trích dẫn về ma túy” được cắt thành những trích dẫn riêng biệt

Hướng dẫn

Chào mừng

Chào mừng các TĐV đến tham gia. Chuyển danh sách để TĐV ký tên.

Khởi động

Yêu cầu một HDV trẻ em hướng dẫn một trò chơi khởi động trong danh sách các trò chơi.

Ôn bài

Hỏi xem các TĐV có làm bài tập được yêu cầu từ buổi học trước về quan sát vai trò giới trong cộng đồng hay không?

Liệu có ai nhận ra vấn đề mà trước khi tham dự sinh hoạt câu lạc bộ các em không nhận thấy hay không?

Có bất cứ vai trò nào mà các em muốn thay đổi không?

Thảo luận

Ma túy là gì?

Yêu cầu các nhóm có thể chia sẻ về một loại ma túy phạm bất hợp pháp là gì. Yêu cầu TDV miêu tả các loại ma túy khác nhau và tác động của chúng.

Tiếp theo, giải thích cho TDV hiểu rằng ma túy có thể ở dưới dạng viên, bột, lá cây hoặc chất lỏng và có thể dùng ma túy theo cách hút, tiêm, hít bột hoặc nuốt.

Giải thích rằng ma túy có thể thay đổi thị giác, vị giác, cảm giác cách suy nghĩ cũng như hành vi của bạn.

Chuyển túi có đựng các Thẻ ma túy. Yêu cầu TDV lấy từng thẻ ra và đọc phần miêu tả các loại ma túy ở mặt sau.

Nếu TDV ngạc nhiên khi biết rằng rượu là một loại ma túy, hãy hỏi xem rượu có thể làm thay đổi cảm giác, suy nghĩ và hành động của người dùng không.

Khi đã xong hết phần đọc về miêu tả, hãy yêu cầu TDV nói về các loại ma túy thông thường mà học viên đã biết như, me-tham-phe-ta-min hay được gọi là Yaba, Yama, Meth ma túy đá ở các nước khác.

Tiếp theo, hãy yêu cầu TDV đưa ra các ví dụ về những gì họ biết về ma túy. Ví dụ, TDV có thể nói:

“Ma túy đã có thể làm người ta giảm cân, làm da của bạn trở nên sáng hơn.”

Hoặc

“Yaba chữa được bệnh tật.”

Bạn trả lời:

“Ma túy đá hay Yaba là hai tên khác nhau của một loại ma túy đó là: me-tham-phe-ta-min. Nó sẽ làm bạn giảm cân, nhưng nó không làm da bạn sáng lên được. Nó phá hủy trái tim của bạn, dây thần kinh, răng và có thể gây ra bệnh hoang tưởng và ảo giác.”

Tiếp theo, hãy yêu cầu nhóm miêu tả về tình trạng nghiện/lệ thuộc. Tổng hợp và tóm tắt lại ý kiến của TDV bằng nhận định sau:

Nghiện/lệ thuộc ma túy là khi cơ thể và tâm trí của bạn thấy thèm ma túy khi nồng độ ma túy trong cơ thể của bạn thấp đi. Khi người ta bị nghiện ma túy, mà không có ma túy, cơ thể và tâm trí sẽ khiến họ phải tiếp tục dùng ma túy. Thậm chí, họ trở nên phụ thuộc vào ma túy và cơ thể không thể hoạt động bình thường nếu không có ma túy. Đôi khi, tình trạng nghiện ngập này sẽ ảnh hưởng tới thể chất của người nghiện, cơ thể có thể bị co giật, vật vã, run rẩy, toát mồ hôi, đau đầu dữ dội hoặc cảm thấy buồn thảm tới khi có ma túy mới thôi.

Ma túy và rượu có thể gây đau đớn cho người sử dụng theo các cách khác nhau:

- Nó có thể phá hủy cơ thể người lâu dài, gây đau tim, phá hủy phổi, gan và thận.
- Nếu sử dụng ma túy quá liều có thể dẫn đến chết người.
- Người ta có thể bị nhiễm HIV và các bệnh khác nếu sử dụng chung kim tiêm để chích ma túy.
- Ma túy có thể thay đổi cách thức não hoạt động và làm cho người đó hoang tưởng, ảo giác.
- Ma túy có thể sai khiến bạn chuốc rủi ro mà bình thường bạn không làm thế, ví dụ quan hệ tình dục không sử dụng bao cao su, uống rượu say, gây gỗ đánh nhau hoặc quan hệ tình dục với người mà bạn chẳng hề quen biết.

Ma túy có thể làm tăng nguy cơ bị mua bán

Giải thích rằng, khi người ta sử dụng ma túy bao gồm uống rượu, người ta sẽ suy nghĩ kém rõ ràng và chuốc rủi ro, nguy cơ hơn.

Giải thích rằng, khi bạn không suy nghĩ rõ ràng, bạn sẽ chuốc thêm rủi ro và bạn sẽ tăng nguy cơ bị mua bán.

Nói cho TDV biết rằng có những trường hợp thực tế xảy ra như thế vì người ta đã uống quá nhiều rượu và ngủ say, và bị bán trong lúc đang ngủ. Khi tỉnh dậy, họ thấy mình đang trên thuyền đánh cá.

Yêu cầu TDV chia nhóm từ 4-5 người. Phát cho mỗi nhóm một câu chuyện từ “IS 6b:Ma túy và MBN”. Nếu CLB có HDV trẻ em, hãy yêu cầu bạn đó hướng dẫn phần thảo luận này. Đề nghị cả nhóm tiếp tục câu chuyện miêu tả cách ma túy và rượu có thể dẫn đến MBN. Sau 10 phút, yêu cầu các nhóm chia sẻ kết quả thảo luận.

Ma túy và Lao động

Hỏi xem có ai đã từng nghe việc chủ lao động cho nhân viên sử dụng ma túy chưa. Sau khi TDV chia sẻ ý kiến, HDV giải thích, đôi khi những người chủ tồi sẽ đưa ma túy cho người làm công của mình sử dụng như một cách để khiến họ làm việc tích cực hơn hoặc để kiểm soát họ.

Yêu cầu một vài tình nguyện viên đọc các trích dẫn dựa trên các câu chuyện có thật trong “IS 6c: Trích dẫn về ma túy” sau đây.

“Tôi đang làm việc trên một con tàu săn bắt tôm. Chúng tôi đã ra khơi khoảng một tháng. Người chủ tàu đưa cho chúng tôi một viên thuốc để uống vào mỗi sáng. Viên thuốc khiến cho chúng tôi cảm thấy khỏe hơn và làm việc hăng hơn nhưng vào buổi sáng thường chúng tôi cảm thấy rất đau đầu.” (Viên thuốc đó là Yama).

“Tôi làm việc trong hầm mỏ. Công việc thực sự rất là khó nhọc, chúng tôi ở dưới lòng đất suốt ngày dài. Rất nhiều người đàn ông làm việc ở đây đều nghiện hê-rô-in. Mấy ông chủ

rất thích điều này và đôi khi còn cung cấp cho họ hê-rô-in nữa, bởi điều ấy cũng có nghĩa là chúng tôi không muốn rời khỏi nơi làm việc vì chúng tôi đã nghiện ma túy. Hơn nữa, chúng tôi quá mệt để kêu ca vì nghiện ma túy.”

“Tôi làm việc ở công trường xây dựng và tất cả mọi người công nhân làm việc ở đó nói với tôi rằng sẽ cảm thấy người nhẹ nhõm rất nhiều nếu uống viên Yama hàng ngày. Điều đó cũng dễ dàng nếu phải làm việc nặng nhọc. Đầu tiên tôi cảm thấy khỏe hơn, nhưng sau đó tôi bắt đầu cảm thấy ốm yếu, người đổ mồ hôi và run rẩy suốt ngày.”

Đọc phần trích này to cho cả nhóm nghe được:

“Tôi đã bị bán cho nhà chứa khi tôi chỉ mới 15 tuổi. Tôi luôn buồn bã và chỉ muốn chết. Người chủ nhà chứa đã cho tôi uống một viên thuốc và ép tôi uống bằng được. Khi tôi uống viên thuốc đó, tôi cảm thấy mình thoát khỏi cơ thể của mình, khi đó tôi không cần biết là mình đang sống hay đã chết. Sau này, khi đã được cứu ra khỏi nhà chứa đó, tôi trở nên ốm yếu bởi tôi đã nghiện viên thuốc đó.”

Sau đó, giải thích rằng khi chúng ta nói về các loại ma túy và ma túy làm cho con người cảm thấy thế nào. Chúng ta đã nói về những tác hại của ma túy. Chúng ta nói về việc sử dụng ma túy có thể làm cho chúng ta dễ bị mua bán.

Vậy, tại sao người ta sử dụng ma túy?

Yêu cầu TDV đưa ra các lý do. Sau đó, nếu các ví dụ sau đây không được đề cập tới, hãy bổ sung vào danh sách.

- Người chủ ép họ dùng.
- Vì bạn bè sử dụng.
- Bởi nó giúp người ta cảm thấy mình trưởng thành hơn
- Bởi họ đang phải trải qua các xúc cảm khó khăn và ma túy làm họ quên cảm giác đó trong một thời gian nào đó, mặc dù về lâu dài, ma túy làm cho các cảm xúc này trở nên tệ hại hơn.

Sau đó, hãy giải thích rằng cuối cùng thì chỉ có bạn là người có quyền quyết định về việc bạn có nên sử dụng ma túy hay không. Bạn biết rằng ma túy sẽ hủy hoại bạn và tương lai của bạn. Nên chính bạn cần phải mạnh mẽ để nói KHÔNG với ma túy.

Đi một vòng quanh nhóm và đề nghị TDV suy nghĩ về các cách nói không nếu ai đó rủ bạn sử dụng ma túy.

Hỏi TDV xem cách nào họ nghĩ rằng sẽ là cách thuyết phục nhất để từ chối?

Nhật ký

Đề nghị TDV dành thời gian để ghi nhật ký. Đề nghị TDV viết về niềm tin và quan điểm của họ về ma túy.

Tổng kết bài học

- Ma túy khiến bạn cảm thấy, nhìn và suy nghĩ khác đi.
- Ma túy có thể phá hủy cơ thể và tâm trí của bạn một cách nghiêm trọng.
- Khi người ta nghiện ma túy, cơ thể và tâm trí bị thêm thương thành cơn nếu bạn không sử dụng tiếp.
- Sử dụng ma túy có thể làm gia tăng nguy bị mua bán thông qua việc bạn sẽ gặp nhiều rủi ro do suy nghĩ không tỉnh táo.
- Những ông chủ và kẻ MBN có thể ép người làm sử dụng ma túy để dễ dàng sai khiến.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn TDV đã đến tham dự. Tặng cho TDV một ngôi sao cho lần tham dự này. Khẳng định thời gian cho buổi sinh hoạt tới.

Yêu cầu TDV trả lời các câu hỏi sau:

- Bạn có thể xác định những lần bạn làm gì đó là do sức ép của bạn bè cùng lứa?

HDV yêu cầu TDV viết câu hỏi đó vào giấy để không bị quên.

Rượu

Rượu là một loại thuốc giảm đau, chất kích thích dùng uống. Người sử dụng rượu thường có biểu hiện chậm phản ứng và nói ngọng. Người bị say rượu thường có khả năng làm các hành động rủi ro như quan hệ tình dục không an toàn hoặc đi theo người lạ tới nơi khác.

Co-ca-in

Co-ca-in (Coke, Crack, sỏi hoặc tuyết) là một loại chất kích thích có thể dùng dạng hít bột. Người sử dụng loại này thường cảm thấy thừa năng lượng và thích mạo hiểm, giảm vị giác và vận động cơ thể liên tục.

Hê-rô-in

Hê-rô-in (Dope, Smack, Chiba, Chiva) là loại chất kích thích có thể hít hoặc tiêm tĩnh mạch. Người sử dụng loại ma túy này thường có trạng thái phê, giảm khả năng suy nghĩ logic và lúc thức trông họ như là đang trong trạng thái ngủ. Trong một vài trường hợp, những người làm việc trong hầm mỏ hay nhà chứa thường được cung cấp hê-rô-in để dùng, nhằm dễ điều khiển và khiến họ phụ thuộc không thể bỏ việc.

IS 6a: Thẻ ma túy

Wikimedia Commons

Wikimedia Commons

Wikimedia Commons, Creative Commons, Cannabis Training University

In-ha-lant

In-ha-lant (Laughing gas, Poppers, Snappers, or Whippets) là những chất tạo ra khí hóa học có thể hít để đem lại cảm giác minh mẫn cho não. Có nhiều loại chất khí. Dạng keo là dạng chất kích thích có thể hít. Người dùng loại thuốc này thường cảm thấy lâng lâng, không định hướng và say say. Trong một vài trường hợp, trẻ em bị ép làm nghề ăn xin trên đường phố bởi các nhóm tội phạm MBN, thường được cho dùng dạng keo hít này để khiến các em thoát ra khỏi cuộc sống thực.

Ke-ta-min

Ke-ta-min (K hoặc K đặc biệt) là loại thuốc giảm đau có thể uống ở dạng viên. Người sử dụng K thường cảm thấy buồn ngủ hoặc say.

Cần xa

(Pot, Gan-ja hoặc cỏ dại) là một dạng thuốc kích thích hít, hoặc ăn như rau thơm với thức ăn. Người sử dụng ma túy này sẽ làm thấy buồn ngủ hoặc lơ ngơ.

MDMA

MDMA (Viên lắc, Sky hoặc X) là dạng viên nuốt. Người sử dụng ma túy loại này thường cảm thấy cơ thể rất dễ xúc động và ưa vận động cơ thể.

Me-tham-phe-ta-min

(**Me-tham-phe-ta-min**, **Yaba** hoặc **Yama** hay **ma túy đá**). Loại này có thể nuốt hoặc đốt để hít khói. Người sử dụng ma túy thường có cảm giác thừa năng lượng hoặc rất hăng hái thử thách những hành vi rủi ro, họ vận động cơ thể liên tục. Trong một vài trường hợp, những người làm ở công trường xây dựng hay ở tàu đánh bắt cá thường được người chủ cho họ sử dụng Yama/Yaba hay ma túy đá để họ làm việc khỏe, hăng hái.

Ro-hyp-nol

Ro-hyp-nol (**Roo-fie** hoặc **Date Rape Drug**) có thể uống dạng viên, hít bột hoặc đôi khi trộn ở dạng lỏng. Người sử dụng loại ma túy này có thể nói ngọng, khó khăn đi lại và suy nghĩ không rõ ràng hay chả suy nghĩ gì được hết. Trong một vài trường hợp, người ta bị lừa gạt sử dụng khi Ro-hyp-nol bị trộn vào nước uống. Người sử dụng loại ma túy này sẽ hoàn toàn không nhận thức được mình đang làm gì, hoặc trở nên dễ bị sai khiến. Người ta bị lừa sử dụng Ro-hyp-nol và sau đó bị cưỡng hiếp trong khi họ không ý thức được hành vi của mình. Trong một vài trường hợp, Ro-hyp-nol được sử dụng trong nhà chứa.

IS 6a: Thẻ ma túy (tiếp)

Information Commons, public domain, United States DCA

Ste-roi-it

Ste-roi-it là loại thuốc hợp pháp nhưng có thể sử dụng bất hợp pháp. Người sử dụng loại ma túy này sẽ thấy tràn đầy năng lượng. Nếu sử dụng Ste-roi-it kéo dài có thể tăng cân và tăng cơ bắp. Trong một vài trường hợp được báo cáo, gái mại dâm bị ép sử dụng Ste-roi-it để trông khỏe mạnh trong mắt khách làng chơi.

Câu chuyện thứ 1

X làm bồi bàn trong một nhà hàng. Đàn ông thường tới nhà hàng để mua dâm, nhưng X chỉ là một người bồi bàn. Một trong số khách hàng yêu cầu X ngồi xuống và uống rượu với ông ta, và X đồng ý.

Hãy kết thúc câu chuyện này, miêu tả xem liệu rượu sẽ làm tăng nguy cơ bị mua bán của X như thế nào.

.....

Câu chuyện thứ 2

S làm việc ở công trường xây dựng. Người chủ công trường cho công nhân uống me-tham-phe-ta-min để khiến họ làm việc hăng hái hơn trong nhiều giờ hơn. Khi S rời bỏ công việc này, S đã nghiện loại ma túy.

Hãy kết thúc câu chuyện này, miêu tả xem liệu việc nghiện ngập đó sẽ làm tăng nguy cơ bị mua bán của S như thế nào.

.....

Câu chuyện thứ 3

L làm việc ở một công xưởng. Cứ vào cuối tuần, L đi chơi với bạn bè. Một đêm nọ, có một gã mà L chưa từng gặp bao giờ đưa cho L một viên thuốc và nói sẽ làm cho L có được một loại cảm giác rất tuyệt. L không hề biết đó là thuốc gì. Từ khi những người bạn của mình dùng viên thuốc đó, L cảm thấy bị ép phải sử dụng theo.

Hãy kết thúc câu chuyện này, miêu tả xem liệu viên thuốc đó sẽ làm tăng nguy cơ bị mua bán của L như thế nào.

.....

Câu chuyện 4.

K là một người di cư làm việc ở một nhà máy trong thị trấn. K có bạn trai mà cô vừa quen được khoảng một tháng. Người bạn trai luôn tỏ ra là người có nhiều tiền. K đang yêu. Một buổi tối nọ, bạn trai K đưa cho K một viên thuốc để uống. K lưỡng lự không muốn uống, nhưng người bạn trai nói rằng, nếu K uống, thì sẽ là một trải nghiệm giúp cho tình yêu nồng nhiệt hơn.

Hãy kết thúc câu chuyện này và miêu tả xem liệu viên thuốc đó sẽ làm tăng nguy cơ bị mua bán của K như thế nào.

IS 6b: Trích dẫn về Ma túy

6

“Tôi đang làm việc trên một con tàu săn bắt tôm. Chúng tôi đã ra khơi khoảng một tháng. Người chủ tàu đưa cho chúng tôi một viên thuốc để uống vào mỗi sáng. Viên thuốc khiến cho chúng tôi cảm thấy khỏe hơn và làm việc hăng hơn nhưng vào buổi sáng thường chúng tôi cảm thấy rất đau đầu.” (Viên thuốc đó là Yama).

“Tôi làm việc trong hầm mỏ. Công việc thực sự rất là khó nhọc, chúng tôi ở dưới lòng đất suốt ngày dài. Rất nhiều người đàn ông làm việc ở đây đều nghiện hê-rô-in. Mấy ông chủ rất thích điều này và đôi khi còn cung cấp cho họ hê-rô-in nữa, bởi điều ấy cũng có nghĩa là chúng tôi không muốn rời khỏi nơi làm việc vì chúng tôi đã nghiện ma túy. Hơn nữa, chúng tôi quá mệt để kêu ca vì nghiện ma túy.”

“Tôi làm việc ở công trường xây dựng và tất cả mọi người công nhân làm việc ở đó nói với tôi rằng sẽ cảm thấy người nhẹ nhõm rất nhiều nếu uống viên Yama hàng ngày. Điều đó cũng dễ dàng nếu phải làm việc nặng nhọc. Đầu tiên tôi cảm thấy khỏe hơn, nhưng sau đó tôi bắt đầu cảm thấy ốm yếu, người đổ mồ hôi và run rẩy suốt ngày.”

“Tôi đã bị bán cho nhà chứa khi tôi chỉ mới 15 tuổi. Tôi luôn buồn bã và chỉ muốn chết. Người chủ nhà chứa đã cho tôi uống một viên thuốc và ép tôi uống bằng được. Khi tôi uống viên thuốc đó, tôi cảm thấy mình thoát khỏi cơ thể của mình, khi đó tôi không cần biết là mình đang sống hay đã chết. Sau này, khi đã được cứu ra khỏi nhà chứa đó, tôi trở nên ốm yếu bởi tôi đã nghiện viên thuốc đó.”

7

Bài 7: MBN vì mục đích bóc lột sức lao động và Lao động trẻ em

Mục tiêu

TĐV sẽ biết cách miêu tả lao động trẻ em và thảo luận về những ảnh hưởng của lao động trẻ em tới cuộc sống của thanh thiếu niên địa phương như thế nào. TĐV cũng hiểu và miêu tả sự khác nhau giữa lao động trẻ em và mua bán trẻ em.

Thời gian

75 phút

Chuẩn bị

Nội dung của buổi sinh hoạt lần sau sẽ là phần thảo luận về bóc lột tình dục trẻ em và người trưởng thành. Nếu bạn biết bất cứ ai trong nhóm đã từng bị xâm hại, bóc lột tình dục, hay bị hiếp dâm, bạn nên tìm thời gian thuận lợi trong tuần sinh hoạt này để nói cho những TĐV đó biết về nội dung của buổi sinh hoạt lần sau. Bạn nên giải thích rằng, họ không nhất thiết phải tới tham dự trừ khi họ thực sự muốn tới.

Phương tiện, công cụ

- Phô-tô bức tranh trong “IS 7a: Lao động Trẻ em - hình ảnh”, (đủ số lượng cho mỗi TĐV trong lớp để chia sẻ với bạn của mình)
- Giấy A0
- Sổ tay DCAT

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TĐV đến tham gia. Chuyển danh sách để TĐV ký tên.

Khởi động

Chọn một trò chơi khởi động trong danh sách

Ôn bài

TĐV nào có thể miêu tả về cách thức kẻ MBN sử dụng ma túy để điều khiển người khác?

Lao động trẻ em

Hỏi xem có ai nhớ ba yếu tố của MBN. Yêu cầu học viên tham khảo trong cuốn Sổ tay DCAT của mình. Sau đó, yêu cầu TĐV miêu tả sự khác nhau giữa MBN lớn và trẻ em.

Giải thích nếu một trẻ em bị bóc lột sức lao động, bóc lột tình dục hoặc lấy đi các bộ phận cơ thể thì những hành vi như vậy được coi là MBN. Với trẻ em được coi là nạn nhân của MBN

không cần phải chứng minh rằng mình bị ép buộc hoặc bị điều khiển, chỉ cần chỉ ra được hành vi một ai đó đặt trẻ vào tình huống bị bóc lột.

Nói với TDV rằng, trong cộng đồng trẻ em thường vẫn làm việc. Các em làm việc nhẹ nhàng để giúp gia đình là bình thường. Đó là việc làm tốt.

Giải thích rằng trẻ em được thuê làm việc gì đó cũng phổ biến. Đó gọi là lao động trẻ em. Lao động trẻ em thường là không tốt cho trẻ, đặc biệt khi:

- Gây đau đớn về thể chất hay tinh thần của trẻ.
- Không cho trẻ có bạn bè.
- Không cho trẻ đi học.
- Không cho trẻ có thời gian học bài ở nhà
- Cố tình làm cho trẻ mệt mỏi đến nỗi không thể đi học vào ngày hôm sau.
- Ảnh hưởng tương lai của trẻ.

Tuy nhiên, thực tế lao động trẻ em có thể gây tổn thương cho trẻ nhưng không có nghĩa là tất cả hình thức lao động trẻ em đều là MBN. (Thảo luận thêm ở phần sau)

Hoạt động

Chia TDV thành các nhóm hai người. Phát cho mỗi nhóm một bức tranh có trẻ em lao động “IS 7a: Lao động trẻ em - Hình ảnh”.

Yêu cầu TDV viết vào bên dưới hình ảnh miêu tả xem trẻ trong ảnh cảm thấy, nhìn thấy, nghe thấy và ngửi thấy thế nào? Đề nghị TDV chia sẻ các hình ảnh và cảm nhận của họ về cảm giác của trẻ.

Làm việc theo nhóm

Khi các nhóm làm xong, yêu cầu các nhóm nêu tên của các loại công việc trẻ em làm trong cộng đồng. Viết các ví dụ này lên giấy A0. Để dành chỗ trống cho bạn vẽ 4 cột sang bên trái tờ giấy, xem mẫu trong “IS 7b: Ví dụ về các loại hình lao động trẻ em”.

Bây giờ vẽ 4 cột. Ghi nội dung các cột. Yêu cầu TDV xem qua từng ví dụ, đánh dấu vào cột nếu có công việc phù hợp với miêu tả.

- Công việc gây hại cho cơ thể trẻ em
- Công việc gây hại cho tinh thần trẻ
- Công việc gây hại cho việc học tập của trẻ
- Công việc gây hại cho tương lai trẻ em

Sự khác nhau giữa Lao động trẻ em và Mua bán trẻ em

Nói với TDV rằng Lao động trẻ em có thể gây hại cho trẻ em, nhưng điều này không có nghĩa là Lao động trẻ em là một hình thức MBN. Lao động trẻ em chỉ trở thành mua bán trẻ em nếu trẻ bị bóc lột và ép buộc lao động như nô lệ vì mục đích mại dâm/các hành vi tình dục/khiêu dâm, ép buộc tham gia lực lượng vũ trang, buôn bán ma túy, ép buộc trẻ đi ăn xin hoặc lấy bộ phận cơ thể.

Ví dụ: Các công việc sau miêu tả về MBN:

- Trẻ em làm nô lệ.
- Trẻ em bán dâm trong nhà chứa.
- Trẻ em làm giúp việc nhà mà không được trả công.

Các công việc sau là Lao động trẻ em, nhưng chưa chắc là MBN:

- Trẻ em làm việc trong cửa hàng, được tự do nghỉ việc và nhận lương hàng tháng.
- Trẻ em đi gặt lúa được trả công và sống tại nhà.

Người lớn và MBN vì mục đích bóc lột sức lao động

Giải thích rằng trẻ em có thể bị mua bán vì mục đích lao động. Nhưng việc này cũng xảy ra với cả người lớn nữa. Trong buổi học này, chúng ta đã thảo luận nhiều câu chuyện về việc trẻ em bị mua bán để làm những công việc nguy hiểm. Vậy, ai có thể cho ví dụ về loại công việc mà những nạn nhân của MBN là người lớn phải làm không?

Viết những ví dụ của TDV chia sẻ lên giấy A0 và bổ sung công việc như sau nếu TDV chưa đề cập tới:

- Một công việc mà người làm không được trả công hàng tháng.
- Công việc mà người làm bị cấm không cho ra khỏi nơi làm việc. (Ví dụ: người giúp việc bị nhốt trong nhà, hoặc làm công việc đánh bắt cá và không được phép rời khỏi tàu)
- Công việc mà ông chủ giữ hết giấy tờ tùy thân của họ, như hộ chiếu hoặc chứng minh thư. (Ví dụ: công nhân nhà máy bị ông chủ cầm hết giấy tờ tùy thân)
- Công việc mà ở đó người làm công luôn bị xâm hại thể chất và kiểm soát để không thể trốn được. (Ví dụ: người làm việc ở trang trại bị bảo vệ đánh vì có ý định chạy trốn)
- Công việc mà ở đó người làm công được thông báo là mình nợ tiền của chủ và không thể rời khỏi đó. (Ví dụ: một người được gửi tới làm ở trang trại, và ở đó họ được thông báo là họ nợ tiền ăn ở, sinh hoạt ở trang trại, chi phí đi lại và họ phải làm việc vài năm mới trả hết khoản nợ đó)
- Công việc mà người làm công bị xâm hại tình dục. (Ví dụ: làm giúp việc nhà và bị ép phải có quan hệ tình dục với người chủ và không thể trốn thoát).
- Công việc mà ở đó, người làm công bị đe dọa sẽ bị bỏ tù nếu trốn (Ví dụ: một công nhân trong nhà máy được biết nếu cô cố gắng trốn đi thì người chủ sẽ gọi cho cảnh sát và cô sẽ bị bắt)

Hãy nói cho TDV hiểu rằng, thường thì trẻ em và người lớn không nhận ra rằng đó không chỉ là công việc tồi tệ mà thực tế đó còn là những hình thức của MBN và việc đó là phi pháp. Ở các phần sau, sẽ có nhiều thông tin về luật pháp và MBN.

Tổng kết bài học

- Lao động trẻ em gây hại cho trẻ khi:
 - Công việc đó gây hại cho cơ thể trẻ
 - Công việc đó gây hại cho tinh thần trẻ
 - Công việc đó gây hại cho việc học tập của trẻ
 - Công việc đó gây hại cho tương lai trẻ
- Mua bán trẻ em là khi trẻ em bị bóc lột vì mục đích lao động, tình dục hay lấy nội tạng. Với trẻ em được coi là nạn nhân của MBN không cần phải chứng minh rằng trẻ bị ép buộc hay bị điều khiển.
- Người lớn cũng bị mua bán vì mục đích bóc lột sức lao động. Họ bị mua bán để làm các công việc mà:
 - Không được trả công.
 - Họ bị xâm hại tình dục.
 - Họ không thể trốn khỏi công việc đó.
 - Họ bị đe dọa vũ lực nếu trốn.
 - Họ bị đe dọa sẽ bị bắt nếu trốn.
 - Họ nợ chủ tiền và vì vậy họ không được phép đi.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn TDV đã đến tham dự. Tặng cho TDV một ngôi sao cho lần tham dự này. Khẳng định thời gian cho buổi sinh hoạt tới.

Yêu cầu các TDV quan sát cộng đồng và trả lời các câu hỏi sau:

- Trong cộng đồng, trẻ em làm những công việc gì?
- Những công việc này có gây hại cho trẻ em không? Nếu có, thì gây hại như thế nào?

HDV có thể yêu cầu TDV viết câu hỏi đó vào giấy và mang về nhà để không quên.

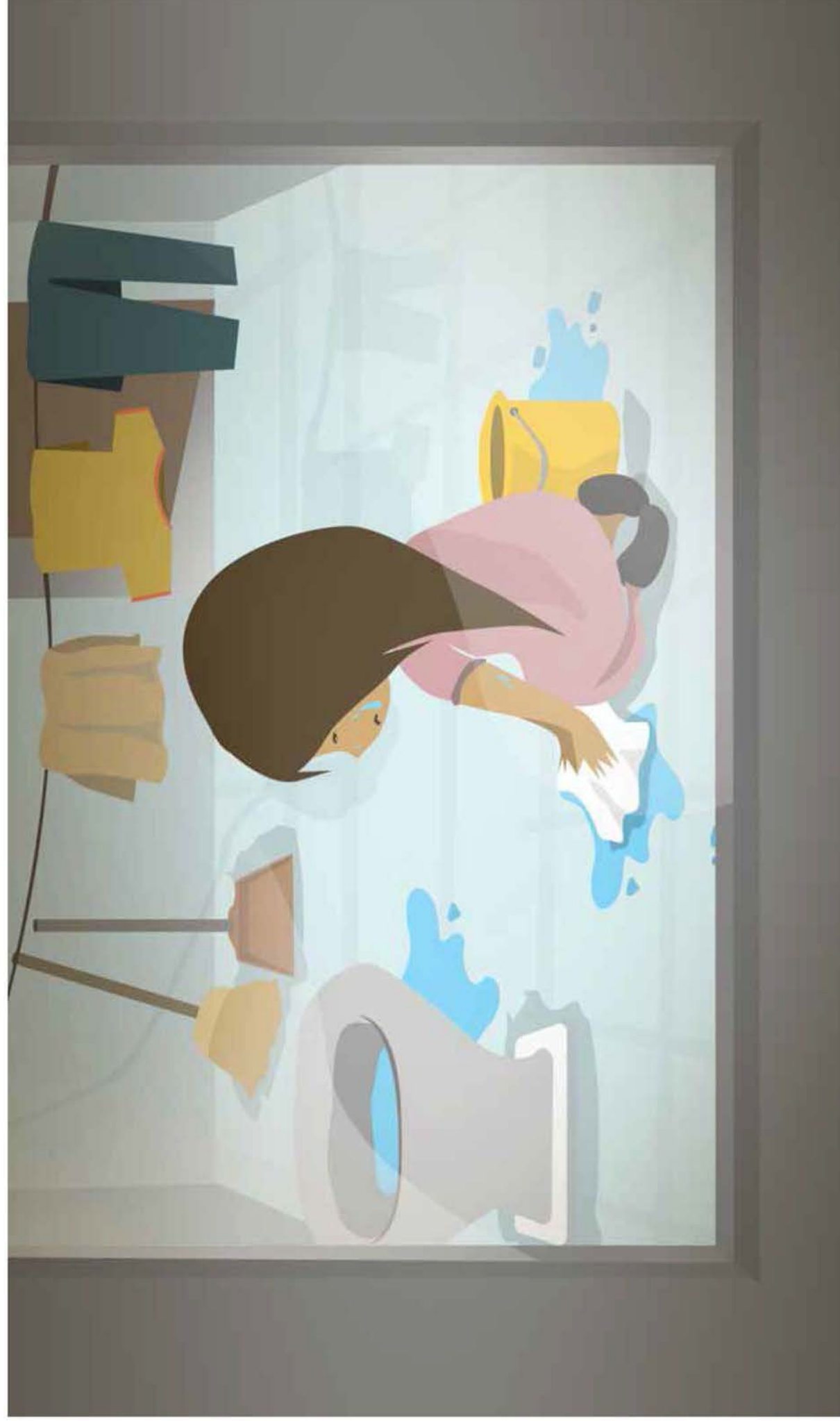
1. Một trẻ đang làm việc ở nhà máy gạch

2. Một trẻ tham gia lực lượng vũ trang

3. Một trẻ đang làm việc nặng nhọc trên cánh đồng

4. Một trẻ đang cọ rửa nền nhà tắm

5. Một trẻ đang làm việc trong nhà máy may

IS 7b: Ví dụ về loại hình lao động trẻ em

7

Thể chất (cơ thể)	Tinh thần	Học tập	Tương lai	
✓	✓	✓	✓	Nhà hàng
✓	✓	✓	✓	Nhà máy chuyên về may mặc
✓	✓	✓	✓	Nhà máy sản xuất gạch
✓	✓	✓	✓	Làm bánh
✓	✓	✓	✓	Bán hoa dạo trên phố
✓	✓	✓	✓	Đánh cá trên tàu
✓	✓	✓	✓	Quảng cáo bán hàng hóa (PG)
✓	✓	✓	✓	Nhặt rác
✓	✓	✓	✓	Làm nông trại
✓	✓	✓	✓	Làm mại dâm
✓	✓	✓	✓	Mài, rửa đá
✓	✓	✓	✓	Làm việc trong hầm mỏ

8

Bài 8: MBN vì mục đích bóc lột tình dục

Mục tiêu

TDV sẽ hiểu được vấn đề bóc lột tình dục vì mục đích thương mại đối với trẻ em (CSEC) và có sự thông cảm với nạn nhân

Thời gian

75 phút

Chuẩn bị

Tại một số cộng đồng, (ví dụ Trường nội trú ở Trung quốc) trẻ em có thể không biết tình dục là gì. Nếu ở cộng đồng của bạn cũng vậy, hãy xem có tổ chức Phi

chính phủ nào làm việc về sức khỏe sinh sản và HIV tại cộng đồng của bạn không. Hỏi xem nếu họ có thể cung cấp một giảng viên có kinh nghiệm để nói chuyện về vấn đề này một cách thân thiện và phù hợp với trẻ em. Bạn hãy chắc chắn là mình xin ý kiến đồng ý của cha mẹ trẻ trước khi tổ chức chủ đề này.

Hãy nói cho cha mẹ và người chăm sóc trẻ trước khi câu lạc bộ bắt đầu rằng chủ đề này là về CSEC. Nếu bạn biết có TDV nào đã từng bị xâm hại tình dục trong quá khứ, bị hiếp dâm hãy báo riêng học viên về chủ đề này một tuần trước đó. TDV này có thể lựa chọn tham dự hay không. Trước khi bắt đầu bài học, lưu ý TDV rằng phần thảo luận của bài học có bao gồm các chủ đề nhạy cảm. Vì lý do đó, khuyến khích có những khoảng dừng phù hợp. TDV có thể dời CLB một cách trật tự nếu như họ cảm thấy không thoải mái khi tham dự hết cả buổi sinh hoạt.

Nếu có bất cứ TDV nào bạn nhận thấy họ buồn trong phần thảo luận đó, đừng để ý đến họ tại thời điểm này và đừng để đám đông chú ý. Chờ tới khi TDV về hết, hãy hỏi nếu người đó muốn nói chuyện.

Hãy đọc lại hướng dẫn “Ứng phó với tình huống đau buồn, căng thẳng của trẻ” Bài 9 trong cuốn tài liệu Hướng dẫn tập huấn DCAT

Phương tiện, công cụ

- 4-5 bản phô-tô “IS 8a: Các ví dụ về CSEC” (đủ để phát cho mỗi nhóm, chia nhóm 4-6 người)
- Một bản phô-tô “IS 8b: Ai chịu trách nhiệm?” (chỉ dành cho HDV tham khảo, không cần in)

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TDV đến tham gia. Chuyển danh sách để TDV ký tên.

Khởi động

Yêu cầu một HDV trẻ em hướng dẫn trò chơi khởi động trong danh sách

Ôn bài

Trong cộng đồng, trẻ em thường làm những công việc nào?

Những công việc đó có gây hại cho trẻ em không? Nếu có, thì gây hại như thế nào?

Thảo luận

Giải thích rằng bài học này đề cập về một chủ đề khó nói. Khi TDV nói về chủ đề này các em có thể buồn. Giải thích cho TDV rằng các em có thể im lặng, hoặc rời buổi sinh hoạt nếu thấy quá khó khăn. Nếu các em buồn và muốn nói về vấn đề đó sau này, hướng dẫn viên phải dành thời gian để nói chuyện ở cuối buổi sinh hoạt.

Giải thích rằng vì bị mua bán, người ta phải làm những việc kinh khủng. MBN vì mục đích lao động đã được thảo luận. Đó là khi một người bị mua bán để làm những công việc chân tay (ví dụ: làm việc trong công xưởng, tàu đánh bắt tôm hoặc giúp việc nhà) tuy nhiên, người ta có thể bị mua bán để làm các công việc như buộc phải bán dâm.

Bóc lột tình dục thương mại trẻ em (CSEC)

CSEC miêu tả khi một người (thường là người lớn nhưng đôi khi là trẻ em) xâm hại tình dục một trẻ em và trả tiền cho việc đó.

Giải thích rằng người lớn có thể trả tiền, hoặc bằng cách khác như trả đồ ăn hoặc ưu ái riêng.

Khi đó, trẻ em không được trả tiền mà là một người lớn nhận tiền như chủ nhà chứa hoặc người họ hàng.

CSEC có thể xảy ra với cả trẻ em trai và trẻ em gái.

Nói với TDV rằng các quốc gia khác nhau có thể có những định nghĩa khác nhau về trẻ em, nhưng trong CLB thì một trẻ em được định nghĩa là người dưới 18 tuổi.

Giải thích rằng có nhiều loại hình CSEC, nhưng chủ yếu là:

- Khi trẻ em phải tham gia các hoạt động mại dâm (bao gồm cả du lịch tình dục)
- Khi trẻ em phải tham gia vào các hoạt động khiêu dâm

Mại dâm là từ miêu tả người được cho tiền vì đã có quan hệ tình dục với người khác. Khi trẻ em bị ép bán dâm cho người lớn thì người có vai trò kiểm soát trẻ, họ là người nhận được tiền chứ không phải là trẻ em.

Khiêu dâm là từ miêu tả tới những câu chuyện, hình ảnh hoặc các bộ phim về tình dục. Người ta đôi khi xem hình ảnh khiêu dâm trên Internet và điện thoại di động. Trẻ em có liên quan tới khiêu dâm là hình thức miêu tả các hoạt động tình dục.

Nói với TDV rằng trẻ em là nạn nhân của CSEC, người lớn điều khiển trẻ thường cố gắng làm “nhặt trí” trẻ. Thường có các thủ đoạn như đe dọa, đánh, bỏ đói, hoặc cho sử dụng ma túy nên trẻ phải làm những gì người lớn yêu cầu và buộc phải tươi cười với khách hàng.

Giải thích rằng CSEC là một loại hình MBN bởi trẻ bị bóc lột vì mục đích lợi nhuận.

Các ví dụ

Chia TDV thành các nhóm từ 4-5 người mỗi nhóm. Phát cho mỗi nhóm một bản “IS 8a: Các ví dụ về CSEC” và yêu cầu các nhóm trả lời các câu hỏi.

Giới thiệu về Nhà chứa

Giải thích rằng đây là một chủ đề khó nói. Nhà chứa là nơi mà đàn ông thường đến đó để mua dâm. (Đôi khi việc mua dâm còn xảy ra trên đường phố, quán karaoke và tại nhà). Thường thì các nhà chứa rất dễ thấy trong cộng đồng và nhiều thành viên cộng đồng biết đến nó ở đâu và chuyện gì xảy ra trong đó. Một vài trường hợp, thì thường không dễ phát hiện nhưng người mua dâm thì vẫn biết mà tìm đến đó.

Phụ nữ và trẻ em có thể bị mua bán vào nhà chứa và bị ép vào bán dâm cho khách.

Hãy nói TDV rằng nhà chứa thường tiếp tay cho nạn MBN. Mỗi khi có người đàn ông vào nhà chứa, sẽ xảy ra việc ông ta có thể quan hệ tình dục với một trẻ em đã bị mua bán. Người ta ước tính có từ 10-35% người bán dâm ở vùng tiểu vùng sông Mê-kông (Cam-pu-chia, Việt Nam và Thái Lan) là ở tuổi từ 12-17.³ Con số tương tự như vậy cũng có thể ở My-an-ma, Trung Quốc và Lào, nhưng các khảo sát không có con số cụ thể cho những nước đó.

Giải thích rằng thậm trí người phụ nữ anh ta quan hệ tình dục với không phải là trẻ em, nhưng vẫn có thể xảy ra trường hợp cô ấy bị bán vào nhà chứa và không thể trốn đi.

Thậm chí nếu gái mại dâm chọn làm việc trong nhà chứa, cô ấy có nguy cơ bị xâm hại thể chất và tinh thần ở mức độ cao.

3 Bảo vệ trẻ em: Mua bán người và bóc lột tình dục, <http://www.unicef.org/protection/index_exploitation.html> (3/3/ 2004). Phái đoàn Tư pháp Quốc tế, 2013, Khảo sát về công nghiệp tình dục, IJM: Cam-pu-chia

Ai chịu trách nhiệm?

Đọc câu chuyện trong “IS 8b: Ai chịu trách nhiệm?”. Sau khi đọc câu chuyện, bạn có thể thấy TDV trở nên im lặng hoặc nén cảm xúc. Đây là phản ứng bình thường. Hãy thảo luận các câu hỏi được đề cập ở phần cuối câu chuyện.

Đổ lỗi

Hãy hỏi xem có ai đã từng nghe ai đó miêu tả về một cô gái mại dâm như kiểu “cô ấy là đứa con ngoan nhưng là người đàn bà hư đốn” chưa?

Giải thích rằng, khi người ta nói như vậy, họ đang đổ lỗi cho những cô gái làm nghề mại dâm để giúp đỡ gia đình.

Giải thích rằng đó là vết thương thứ hai. Trước hết, người đó là nạn nhân của MBN vì mục đích tình dục. Rồi sau đó cộng đồng làm họ tổn thương lần thứ hai qua việc phân biệt đối xử với họ

Nói với TDV rằng khi có người bị bóc lột tình dục, thì điều quan trọng với chúng ta là nhận biết họ là người bị hại, đó không phải là lỗi của họ và họ cần giúp đỡ và chấp nhận.

Nói với TDV rằng không nên chỉ trích nạn nhân của nạn MBN. Tất cả nạn nhân MBN nên được đón nhận quay về với cộng đồng của họ.

Nhật ký

Yêu cầu nhóm viết hoặc vẽ về việc họ cảm nhận về nội dung này như thế nào.

Tổng kết bài học

- CSEC miêu tả khi một người (thường là người lớn nhưng đôi khi là trẻ em) xâm hại tình dục một trẻ em và trả tiền cho việc đó.
- Nhà chứa tiếp tay cho MBN vì mục đích bóc lột tình dục
- Không nên đổ lỗi cho nạn nhân MBN.
- Tất cả nạn nhân MBN xứng đáng được đón nhận trở về.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn các TDV đã tham gia. Khẳng định lại thời gian gặp lần tới. Tặng mỗi người một ngôi sao cho lần tham dự lần này.

Giải thích rằng, nói về chủ đề CSEC và nhà chứa có thể là chủ đề buồn và bạn nên ở lại lớp khoảng 10 phút sau đó để phòng khi có ai đó muốn nói chuyện riêng.

Các ví dụ này đều dựa trên câu chuyện có thật.

Câu chuyện 1

R sống ở một làng gần thị trấn du lịch. R 10 tuổi. Cậu có nhiều anh chị em và cha thì đã bỏ nhà đi từ vài năm trước đây. Một người hàng xóm đã đề nghị đưa R tới thị trấn đó để ăn xin khách du lịch giàu có.

Khi R tới đó, cậu thấy người hàng xóm trở nên thô bạo với mình. R ngủ trên bãi biển, xin tiền bố thí trong ngày, nhưng hễ ngày nào không xin đủ tiền, người hàng xóm đó sẽ đánh cậu suốt đêm.

Đôi khi khách du lịch còn đề nghị cho R tiền để họ quan hệ tình dục

R không hề muốn, nhưng nếu thế R không có đủ tiền ăn và trả cho người hàng xóm, vì vậy đôi khi R đành phải đồng ý.

Một ngày nọ, R gặp một người cán bộ của một tổ chức Phi chính phủ, là người có biết về vấn đề của R. Tổ chức Phi chính phủ đã giúp R rời khỏi thị trấn này và trở về nhà. Họ họ liên hệ với công an và báo cáo về người hàng xóm của R. R được trở về nhà với gia đình và tổ chức Phi chính phủ đó vẫn tiếp tục giúp đỡ, hỗ trợ R.

- Điều gì làm cho R trở nên dễ bị bóc lột?
- Ai mua bán R?
- Việc bị mua bán đó có phải là lỗi của R không?
- Người trong làng có thể làm gì để giúp R xây dựng lại cuộc sống của mình?

Câu chuyện thứ 2

S là cô gái người dân tộc thiểu số. S chưa bao giờ được đi học. Một ngày nọ, trên đường S từ ruộng trở về nhà, S được biết rằng cha mình bị bệnh. Mọi người đưa cha của S tới chữa trị tại trung tâm y tế địa phương, nhưng gia đình phải mượn tiền từ một người chuyên cho vay tiền ở địa phương để chi trả cho bác sỹ. Phải mất một thời gian dài, cha của S mới phục hồi nhưng ông không thể đi làm được nữa. Người cho vay tiền bắt đầu tới nhà đòi tiền nhưng gia đình chả còn đồng nào để trả được món tiền vay ấy.

Một ngày nọ, người cho vay gọi ý gia đình hãy trao S cho ông ấy thay cho món tiền nợ. Gia đình đồng ý và S được đưa tới nhà chứa để làm việc. S buộc phải làm việc ở nhà chứa hai năm trời. Mỗi ngày S đã phải tiếp nhiều khách mà cô không hề được trả tiền. S rất buồn và muốn chết.

Sau hai năm, nhà chứa bị cảnh sát khám xét, và S được cứu trở về với gia đình.

- Điều gì làm S trở nên dễ bị mua bán?
- Ai mua bán S?
- Việc bị mua bán có phải là lỗi của S không?
- S cần được giúp đỡ những gì để xây dựng lại cuộc sống của mình?

IS 8b: Ai chịu trách nhiệm?

8

Phần tham khảo dành cho HDV. Không phát cho TDV.

Ở trung tâm thị trấn có một nhà chứa. Mọi người trong khu dân cư đều biết chuyện gì đã xảy ra trong nhà chứa ấy. Họ nhìn thấy những cô gái ngồi dưới ánh đèn khi họ lái xe đi qua vào đêm và đôi khi còn là những cô gái còn khá trẻ tuổi. Mọi người trong thị trấn còn biết nhiều đàn ông uống rượu say mềm cùng với những người phụ nữ đó. Mọi người đều có thể đoán được chuyện gì xảy ra khi những người đàn ông mất hút trong các phòng trên tầng nhà. Có nhiều chuyện xì xào về nhà chứa đó. Người ta nói rằng đôi khi nhà chứa đòi tiền nợ từ các gia đình nghèo khó bằng cách đưa những cô con gái của họ đến nhà chứa làm. Người khác thì nói rằng ở đó có nhiều bé gái dưới 18 tuổi. Họ còn nói rằng bạn hoàn toàn có thể có quan hệ tình dục với gái trinh nếu bạn có đủ tiền.

Một buổi tối nọ, người chủ một cửa hàng đối diện ở bên kia phố nhận ra một cô gái, khoảng 16 tuổi, ngồi bên chiếc bàn, trông cô gái rất buồn và sợ sệt. Mấy người giao bia cho nhà hàng cảm thấy ái ngại vì cô gái trông quá trẻ. Còn người đàn ông khá kính, nhiều tuổi trong làng cho rằng thật là đáng xấu hổ nếu điều như vậy xảy ra ở thị trấn của họ, nhưng ông cũng tự nhủ, mình có thể làm gì, đó là lối sống ở làng mình rồi. Đêm đó, có một nhóm sinh viên vào nhà chứa. Họ cảm thấy rất buồn khi nhìn thấy cô gái trẻ đó, nhưng thay vào đó, họ tập trung tìm những phụ nữ lớn tuổi hơn.

Đêm đó, có người đã trả tiền cho chủ nhà chứa để có được trình tiết của cô gái trẻ. Ông ta đưa cô vào trong phòng, nhưng cô gái quá sợ hãi và đánh lại ông ta. Khi ông ta cố gắng giữ cô gái, ông ta đã đẩy cô vào tường, và cô gái đã chết trong đêm đó.

Cảnh sát đã tới và phát hiện rằng cô gái mới chỉ 15 tuổi và bị chính gia đình nghèo khổ của mình gả bán. Mọi người trong làng bắt đầu bàn tán về câu chuyện đó.

“Đó không phải là lỗi của tôi” mẹ của cô gái nói. “Chúng tôi cần tiền để trả nợ”

“Đó không phải là lỗi của tôi” chủ cửa hàng nói. “Đó không hề liên quan tới tôi”

“Đó không phải là lỗi của tôi” những người giao bia cho nhà chứa nói. “Tôi chả thể làm gì được cả”

“Đó không phải là lỗi của tôi” người đàn ông luống tuổi, khá kính trong làng nói. “Tôi không đủ quyền lực để ngăn chặn họ”

“Đó không phải là lỗi của tôi” mấy người sinh viên nói. “Chúng tôi không quan hệ tình dục với cô ấy”

“Đó không phải là lỗi của tôi” chủ nhà chứa nói. “Tôi không nghĩ là cô ấy có thể bị giết chết”

Nhưng đêm đó, không ai có thể ngủ được. Họ nằm trên giường và tưởng tượng họ đến viếng cô gái xấu số. Gió thổi rất mạnh, và họ mơ thấy họ có thể nghe được giọng cô gái trong gió, rằng

“Bạn đã nhìn thấy tôi, tại sao bạn lại không giúp tôi?”

Sáng hôm sau, ai cũng thức dậy với tâm trạng nặng nề. Họ nhìn vào lương tâm và cảm thấy mình tội lỗi.

“Đó là lỗi của tôi” mẹ của cô gái nghĩ. “Tôi không nên bán con gái để trả khoản nợ của tôi”

“Đó là lỗi của tôi” người chủ cửa hàng nghĩ. “Đáng lẽ tôi nên gọi tới đường giấy nóng trợ giúp”

“Đó là lỗi của tôi” những người giao bia nói. “Đáng lẽ chúng tôi nên báo với cảnh sát”

“Đó là lỗi của tôi” người đàn ông khả kính nói. “Đáng lẽ tôi nên báo rằng đây là tị nạn đã tồn tại vài năm rồi”

“Đó là lỗi của tôi” chủ nhà chứa nói. “Đáng lẽ tôi không nên bị đồng tiền làm cho mù mắt”

“Đó là lỗi của chúng tôi,” mọi người trong thị trấn đều nghĩ thế. “Chúng tôi đã nghe những lời xì xào không hay, nhưng chúng tôi vẫn để nhà chứa hoạt động tại thị trấn này”

Câu hỏi thảo luận

Bạn nghĩ gì về câu chuyện? Liệu nó có thật không?

Theo bạn, ai, nếu có, sẽ chịu trách nhiệm vì cái chết của bé gái đó?

Bạn có cho rằng nhà chứa tiếp tay cho nạn MBN?

Bài 9: Đừng để bị lừa gạt!

9

Mục tiêu

TDV sẽ tìm hiểu về một số thủ đoạn lừa gạt mà những kẻ MBN sử dụng đối với những người di cư, nhằm giúp họ tự bảo vệ bản thân trước nạn MBN, nếu như họ gặp phải các tình huống tương tự.

Thời gian

75 phút

Phương tiện, công cụ

- In “IS 9a: Thẻ trò chơi Kẻ MBN” gồm 9 thẻ. (đảm bảo phô-tô đủ cho mỗi thành viên của các nhóm một thẻ).
- Giấy A0 và bút.
- Phô-tô 4-5 bản cho mỗi câu chuyện (Thẻ du hành) trong “IS 4a: Thẻ du hành” (đã được sử dụng trong bài 4 của bộ công cụ).
- Những mẫu giấy dính nhỏ
- Sổ tay DCAT

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TDV đến tham gia. Chuyển danh sách để TDV ký tên.

Khởi động

Chọn một trò chơi khởi động trong danh sách các trò chơi.

Ôn bài

Ai có thể nhắc lại định nghĩa MBN là gì?

(Hãy khuyến khích TDV nhìn vào Sổ tay DCAT nếu TDV bối rối)

Thảo luận

Chia TDV thành các nhóm 4-5 người. Phát cho mỗi nhóm một bộ Thẻ du hành của bài học trước để mỗi nhóm đủ 5 câu chuyện. Yêu cầu TDV đọc lại và lên một danh sách các cách mà kẻ MBN lừa gạt những người di cư (ví dụ “giả vờ kết bạn”). Khi các nhóm làm xong hãy yêu cầu nhóm chia sẻ kết quả thảo luận của họ. Hãy viết lên tờ giấy A0.

Hãy bổ sung các ví dụ mà các nhóm chưa nhắc tới:

- Kẻ MBN giả vờ làm bạn và muốn giúp đỡ.
- Kẻ MBN mời chào một công việc trả lương cao. Thường là lương cao hơn mức lương thường trả.
- Kẻ MBN yêu cầu người di cư trả phí đăng ký, chi phí đi lại hoặc cho người di cư vay tiền để chắc chắn họ sẽ ở lại làm công việc đó. Kẻ MBN cố tình làm việc đó để khiến cho nạn nhân phải nợ tiền của mình.
- Kẻ MBN giữ hết giấy tờ tùy thân của người di cư.
- Kẻ MBN nói dối để đưa người di cư tới làm việc trong các nhà máy, công xưởng.

Giải thích rằng còn có những điểm chung khác trong các câu chuyện này. Người di cư không chuẩn bị kỹ càng. Ngay khi người di cư nhận ra rằng mình đang vướng vào rắc rối, họ cũng không hề có tiền nong hay kiến thức để biết cách trở về nhà. Các bài sau trong cuốn sách này sẽ nói về việc làm thế nào để có thể di cư an toàn, giúp TDV của CLB không bị rơi vào tình huống tương tự.

Giải thích rằng, những cách thức nói trên không phải là những cách duy nhất mà kẻ MBN sử dụng để lừa gạt người di cư. Nhưng đó là những cách phổ biến và nếu ai đó làm những việc tương tự như vậy, đó có thể là trò lừa đảo.

Trò chơi - Kẻ MBN

Chia TDV thành nhóm 10 người. Yêu cầu một người trong nhóm đóng vai là “Kẻ MBN”. Phát cho mỗi nhóm một bộ “IS 9a: Thẻ trò chơi – Kẻ MBN” yêu cầu các nhóm chia đảm bảo mỗi người một thẻ.

Nhóm sẽ chơi trò “bịt mắt bắt nạn nhân” và người đóng vai kẻ MBN sẽ luôn cố gắng để bắt được một TDV. Nếu ai đó bị bắt, kẻ MBN sẽ hỏi TDV:

- Bạn có thể trốn thoát được không?

Mỗi thẻ sẽ có một số lý do mà họ có thể trốn với dấu chấm ngay bên cạnh.

Người nào bị bắt sẽ đọc câu trả lời đầu tiên ở thẻ cho “Kẻ MBN” là người sẽ dán dấu vào câu trả lời. Người bị bắt sẽ được thả.

Khi các dấu tròn dán đầy lên thẻ của TDV nào, người đó coi như là đã bị mua bán và sẽ đến ngồi với nhóm nạn nhân cho tới khi trò chơi kết thúc.

Dưới đây là ví dụ Thẻ trò chơi – Kẻ MBN đã chơi xong.

Kẻ MBN – Thẻ trò chơi 2:

Bạn là một thiếu niên nhưng không biết đọc. Bạn bị một kẻ MBN tiếp cận và mời một công việc làm về xây dựng ở Thái Lan.

Tôi từ chối vì lương họ nói cao quá, điều đó làm tôi thấy nghi ngờ

Tôi bị giữ lại vì tôi mượn 50 đô la của ông ta gửi cho gia đình. Sau đó tôi phải làm việc cho ông ấy 2 năm mà không được trả tiền. Ông ấy lừa tôi khi nói dối rằng đó là luật. Tôi không biết vì tôi không biết đọc

Thảo luận

Sau khi chơi trò chơi này, yêu cầu TDV ngồi thành vòng tròn và nêu ra các câu hỏi sau:

- Bạn cảm thấy thế nào khi chơi trò chơi này?
- Điều gì giúp người ta thoát được? (Câu trả lời bao gồm: Giáo dục, có đất đai, hiểu biết về luật pháp, từ chối không đưa giấy tờ tùy thân, từ chối lên xe cùng)
- Điều gì khiến người ta dễ bị bắt? (Câu trả lời bao gồm: không biết chữ, tin người lạ, đưa giấy tờ tùy thân, mượn tiền, chờ được chi trả, đi một mình, là một đứa trẻ, quá nghèo)
- Thậm chí bạn không thua cuộc trước những thủ đoạn của kẻ MBN nhưng vẫn bị mắc kẹt bởi cảnh nghèo khó, ai sẽ hỗ trợ cho bạn?
- Bạn có thể làm thế nào để bảo vệ một người khác khỏi tình huống đó?

Đóng vai

Yêu cầu TDV chia nhóm 8-12 người. Yêu cầu mỗi nhóm chuẩn bị một vở kịch (nếu bạn có trên hai nhóm, HDV có thể yêu cầu hai nhóm thảo luận cùng một câu chuyện)

Nhóm 1. Nhân vật chính là bé gái 15 tuổi đang đi tìm việc làm. Người chủ một công xưởng muốn giữ giấy tờ tùy thân của cô bé. Cô gái sẽ làm cách nào để không bị mua bán?

Nhóm 2. Nhân vật chính là một cậu bé được ông chú của mình hứa sẽ tìm cho một công việc có mức lương cao ở nước ngoài. Gia đình cậu bé rất hào hứng về mức lương cao đó. Cậu bé thì cảm thấy nghi ngờ lời đề nghị này. Cậu bé sẽ làm cách nào để thuyết phục cha mẹ rằng có thể đây là một trò lừa gạt?

Hãy yêu cầu các nhóm xây dựng một vở kịch dài khoảng 5 phút, sau đó đóng kịch cho các nhóm khác xem.

Tổng kết bài học

Kẻ MBN thường dùng các thủ đoạn dưới đây để lừa người di cư:

- Kẻ MBN thường giả vờ làm bạn hoặc tỏ ra muốn giúp đỡ
- Kẻ MBN mời chào một công việc có mức lương cao.
- Kẻ MBN yêu cầu người di cư trả tiền đăng ký.
- Kẻ MBN chi trả chi phí đi lại cho người di cư.
- Kẻ MBN cho người di cư vay tiền.
- Kẻ MBN giữ hết giấy tờ tùy thân của người di cư.
- Kẻ MBN nói dối để đưa người di cư tới làm việc ở nhà máy, công xưởng.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn các TDV đã tham gia. Khẳng định lại thời gian gặp lần tới. Tặng mỗi người một ngôi sao cho lần tham dự này.

Yêu cầu các thành viên về hỏi cha mẹ của mình:

- Cha mẹ đã bao giờ nghe về một trường hợp bị mua bán chưa?
- Các thủ đoạn phổ biến mà kẻ MBN sử dụng là gì?

Hướng dẫn viên có thể yêu cầu TDV viết lại các câu hỏi này vào giấy để không quên.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 1:

Bạn là B sống ở Trung Quốc. Một người môi giới bố trí cho bạn một công việc tại Đài Loan. Người môi giới là kẻ MBN, và hắn ta muốn bán bạn làm cô dâu trẻ em.

- ☐ Tôi trốn thoát, bởi vì tôi đã tới thăm một gia đình đã từng bán con gái của họ cho người đàn ông này. Họ nói con gái của họ không gọi điện về nhà hơn một năm rồi vì vậy tôi không đi.
- ☐ Tôi trốn thoát, bởi vì khi người đàn ông đó hỏi về giấy tờ tùy thân của tôi, tôi đã từ chối không đưa.
- ☐ Tôi đã bị bắt. Tôi đồng ý đi bởi cả gia đình đều ép tôi đồng ý nhận lời mời này.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 2:

Bạn là một thiếu niên nghèo và không biết chữ. Một kẻ MBN đã tiếp cận bạn và nói rằng sẽ giúp bạn một công việc ở công trường xây dựng ở Thái Lan.

- ☐ Tôi trốn thoát, bởi mức lương mà ông ấy đưa ra quá cao làm tôi nghi ngờ.
- ☐ Tôi bị bắt, bởi ông ấy cho tôi và gia đình tôi vay một khoản tiền là 50 Đô la. Sau đó, ông ấy ép tôi làm việc hai năm mà không hề trả lương cho tôi. Ông ấy đã nói dối tôi và nói đó là luật. Tôi không biết chữ do vậy mà tôi không biết.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 3:

Bạn là người phụ nữ trẻ sống ở thị xã một tỉnh lẻ. Một kẻ MBN đề nghị giúp bạn tìm một việc làm giúp việc nhà ở In-đô-nê-sia

- ☐ Tôi thoát được bởi tôi biết chữ. Tôi đề nghị được xem hợp đồng và khi đọc rồi tôi nhận ra rằng họ không cho phép tôi ra khỏi nhà của người chủ, và tôi nhận thấy rằng tôi có thể bị bắt.
- ☐ Tôi thoát được bởi tôi đã đến thăm văn phòng theo địa chỉ của người môi giới đưa và tôi thấy không có văn phòng nào hết. Điều đó khiến tôi nghi ngờ.
- ☐ Tôi bị bắt vì mẹ tôi bị bệnh và tôi quyết định chấp nhận rủi ro vì mẹ.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 4:

Bạn là một thiếu nữ nhưng không biết chữ và sống ở miền bắc Thái Lan. Bạn quyết định đến Băng-cốc để kiếm tiền giúp gia đình. Bạn gặp một kẻ MBN trên xe buýt.

- ☐ Tôi thoát được bởi tôi từ chối nói chuyện với người lạ trên xe buýt.
- ☐ Tôi bị bắt bởi khi tôi tới Băng-cốc tôi bị lạc, tôi chả quen biết ai và cũng không có tiền để quay về nhà. Người đàn ông trên chuyến xe buýt đó xin được giúp đỡ tôi, và tôi đã đồng ý

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 5:

Bạn là thanh niên đến từ một làng quê ở My-an-ma. Bạn quyết định tới Thái Lan để tìm việc trong ngành đánh bắt cá. Bạn gặp một kẻ MBN tại cảng là người hứa sẽ đưa bạn tới một công xưởng.

- ☐ Bạn thoát được, bởi bạn đi cùng với một nhóm bạn và bạn từ chối không đi tách ra đi một mình.
- ☐ Bạn thoát được bởi bạn từ chối lên xe riêng với ông ta. Thay vào đó bạn yêu cầu ông chỉ đường tới công xưởng đó để bạn có thể tự tìm.
- ☐ Bạn bị bắt bởi bạn đồng ý đi theo ông ta và đã bị bán để làm việc trên tàu đánh cá

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 6:

Bạn sống trong một gia đình nghèo khó. Bố của bạn uống nhiều rượu và hay đánh mẹ bạn. Bạn chưa bao giờ được đi học. Một kẻ MBN đưa tiền cho bố bạn để bán bạn vào làm ở một nhà chứa.

- ☐ Bạn không thể thoát được. Bạn không hề có tiền, có quyền và không được học hành.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 7:

Bạn tốt nghiệp đại học. Kẻ MBN tiếp cận bạn và mời chào bạn một công việc ở một nhà máy tại Ma-lay-sia.

- ☐ Bạn thoát được, bởi bạn tìm trên mạng về nhà máy đó, nhưng nó không hề tồn tại.
- ☐ Bạn thoát được bởi gia đình bạn nói rằng họ sẽ ủng hộ bạn tìm công việc khác.
- ☐ Bạn sẽ luôn thoát nạn, bởi bạn có quyền bất khả xâm phạm và bạn sẽ không bao giờ quá túng quẫn để nhận một công việc đầy nguy hiểm.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 8:

Bạn là một đứa trẻ trong một gia đình lao động nghèo ở My-an-ma. 10 năm trước, cha bạn vay tiền từ một người cho vay để trả tiền viện phí. Ông ấy không thể có khả năng trả lại tiền cho người đó. Một kẻ MBN muốn bạn làm việc trong một nhà máy gạch nhưng không được nhận lương vì số tiền lương là để trừ cho khoản nợ bố bạn đã mượn.

- ☐ Bạn không thể thoát được. Bạn không có tiền, không có quyền, không có sự lựa chọn cũng như không được học hành

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 9:

Bạn là cô gái 16 tuổi và bạn được gửi tới sống tại một gia đình giàu có ở thành phố và bạn có thể được đi học cấp hai. Bạn đồng ý lau dọn nhà cửa để được ở trong gia đình đó. Một đêm nọ, ông chủ tới và nói với bạn rằng bạn phải để cho ông ta quan hệ tình dục với mình thì bạn mới được ở lại nhà.

- ☐ Bạn thoát được vì bạn đã hét to lên và ông ta sợ rằng vợ của ông ta sẽ nghe thấy, nên ông ta đã dừng ngay trò ấy lại.
- ☐ Bạn thoát được, bởi khi bạn chia tay gia đình bạn đã mang theo tiền để có thể quay về nhà bằng xe buýt và bạn học được cách đón xe buýt để về nhà. Bạn mang theo số điện thoại của người hàng xóm, nên ngay sáng sau đó, bạn đã gọi điện cho cha mẹ và trở về nhà.

Thẻ trò chơi – Kẻ MBN 10:

Bạn là kẻ MBN.

Bài 10: Công ước Liên hiệp quốc về Quyền Trẻ em

10

Mục tiêu

TĐV sẽ hiểu được nội dung từng quyền của trẻ em theo luật pháp qui định, và có thể liên hệ với cuộc sống của mình

Thời gian

75 phút

Phương tiện, công cụ

- 8-10 tờ giấy A0
- Một số bút màu

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TĐV đến tham gia. Chuyển danh sách để TĐV ký tên.

Khởi động

Yêu cầu một HDV trẻ em hướng dẫn trò chơi khởi động

Ôn bài

Có ai hỏi cha mẹ của mình về trường hợp bị mua bán không?

Cha mẹ của các bạn có biết về các trò lừa gạt phổ biến của kẻ MBN không?

Quyền trẻ em

Công ước Liên hiệp quốc về Quyền trẻ em (CƯQTE).

Giải thích buổi sinh hoạt hôm nay chúng ta thảo luận về quyền trẻ em. Hỏi xem có TĐV nào biết điều gì về quyền trẻ em hay không, nếu có, hãy để TĐV chia sẻ hiểu biết của mình với cả nhóm về quyền trẻ em.

Giải thích rằng, hơn 20 năm trước đây, Liên hiệp quốc đã thông qua CƯQTE (gọi là Công ước Liên hiệp quốc về Quyền trẻ em). CƯQTE là một văn bản pháp lý quốc tế có sự đồng thuận giữa các quốc gia về luật trẻ em.

Nói cho TĐV biết rằng CƯQTE liệt kê các quyền mà trẻ em dưới 18 tuổi được hưởng. Ngày càng nhiều quốc gia phê chuẩn CƯQTE so với các Công ước quốc tế khác. Giải thích rằng, khi quốc gia phê chuẩn Công ước, điều đó có nghĩa là quốc gia đó công nhận trẻ em của quốc gia đó được hưởng các quyền đã quy định trong Công ước.

Công ước có 54 Điều khoản miêu tả các quyền trẻ em. Và bởi có quá nhiều điều khoản như vậy nên người ta đã nhóm lại và gọi là 4 nhóm quyền cho dễ nhớ. HDV hãy vẽ 4 nhóm quyền vào 4 vòng tròn lớn trên giấy A0 và 4 nhóm quyền đó là:

Nhóm Quyền được sống còn

Giải thích rằng, nhóm quyền này bao gồm quyền được đảm bảo về nhu cầu cơ bản về thực phẩm dinh dưỡng để sống, chăm sóc sức khỏe khi ốm đau, nơi ở an toàn và quyền được đăng ký giấy khai sinh hợp pháp.

Nhóm Quyền được bảo vệ

Giải thích rằng nhóm quyền này bao gồm quyền trẻ em được bảo vệ khỏi bạo lực và xâm hại thân thể, tinh thần, sao nhãng bỏ rơi, bóc lột sức lao động trẻ em, xâm hại tình dục, bóc lột tình dục và lạm dụng ma túy.

Nhóm Quyền được phát triển

Giải thích rằng nhóm này bao gồm quyền được giáo dục, vui chơi giải trí và được sống trong tình yêu thương của cha mẹ.

Nhóm Quyền được tham gia

Nói với TDV nhóm quyền này bao gồm quyền bày tỏ ý kiến của mình, được lắng nghe, được tiếp cận thông tin phù hợp và được tham gia hội họp (như nhóm CLB trẻ em về di cư an toàn) và gặp gỡ bạn bè.

Vẽ tranh

Yêu TDV chia thành các nhóm từ 4-5 người. Mỗi nhóm sẽ vẽ một bức tranh lớn trên giấy A0 về cộng đồng của mình. Lưu ý TDV rằng việc này không đánh giá về kỹ năng vẽ mà về ý kiến của họ. Yêu cầu nhóm vẽ bản đồ về cuộc sống của trẻ ở trong cộng đồng và vẽ những nơi trẻ có thể được sử dụng quyền của mình và nơi nào thì không. Ví dụ như trẻ ăn sáng cũng là thực hiện quyền của mình, còn một trẻ bị đói là không được tiếp cận với quyền của mình.

Khi họ vẽ, HDV đi một vòng trong phòng và hỏi học viên về những điều ảnh hưởng tới trẻ:

- Sức khỏe
- Khả năng đi học
- Làm việc
- Bạo lực
- Vui chơi
- Khả năng nói lên tiếng nói của mình

Hoạt động

Khi nhóm hoàn thành, trình bày các tác phẩm của họ lên. Kẻ một đường thẳng chia đôi tờ giấy A0. Một bên nói về **Trẻ được tiếp cận các quyền** và bên kia là **Trẻ không được tiếp cận các quyền**. Yêu cầu học viên đưa ra ví dụ từ bức tranh của họ liên quan tới hai nội dung trên và viết nó lên giấy A0. Khi họ làm xong bạn sẽ bổ sung thêm những thông tin mà chưa được họ đề cập tới.

Trẻ được tiếp cận các quyền	Trẻ không được tiếp cận các quyền
Trẻ đi học	Trẻ không đi học
Trẻ được chăm sóc sức khỏe	Trẻ không được chăm sóc sức khỏe
Trẻ được phép đưa ra ý kiến	Trẻ không được phép đưa ra ý kiến
Trẻ có đủ thực phẩm để ăn	Trẻ không có đủ thực phẩm để ăn
Trẻ được phép chơi với bạn bè	Trẻ không được phép chơi với bạn bè
Trẻ có giấy khai sinh	Trẻ không có giấy khai sinh
Trẻ có giấy tờ tùy thân	Trẻ không có giấy tờ tùy thân
Trẻ được phép nói tiếng mẹ đẻ	Trẻ không được phép nói tiếng mẹ đẻ
Trẻ được phép lựa chọn tín ngưỡng	Trẻ không được phép lựa chọn tín ngưỡng
Trẻ được tiếp cận thông tin thế giới	Trẻ không được tiếp cận thông tin thế giới
Trẻ được bảo vệ khỏi bạo lực thân thể và tình dục	Trẻ sử dụng ma túy hoặc uống nhiều rượu Trẻ bị người khác đánh Trẻ làm công việc nặng nhọc Trẻ bị xâm hại tình dục Trẻ làm việc trong nhà chứa

Thảo luận

Yêu cầu TDV suy nghĩ về trường hợp một trẻ trai 16 tuổi bị bán và phải làm việc trên một chiếc thuyền cá. Em phải làm việc nhiều giờ trên thuyền và không thể trốn thoát. Hãy đọc qua danh sách **các quyền của trẻ được tiếp cận** và đánh dấu X vào những quyền mà trẻ không được hưởng.

Tiếp theo, yêu cầu TDV nghĩ về một bé gái 11 tuổi làm giúp việc gia đình. Em không có giấy tờ tùy thân bởi vì cha mẹ là những người di cư từ nước khác tới và không thể đăng ký khai sinh khi sinh em. Em làm việc không công cho gia đình đó. Một lần nữa, hãy đọc qua danh

sách **các quyền của trẻ được tiếp cận** và đánh dấu X vào những quyền mà trẻ không được hưởng.

Giải thích rằng trẻ em bị mua bán không thể tiếp cận quyền của mình. Đồng thời, trẻ em không được tiếp cận quyền của mình thì có nguy cơ nhiều hơn trước nạn nạn MBN. Đặt những câu hỏi sau cho nhóm:

Một trẻ em không đi học có khả năng bị mua bán không?

Đề nghị TDV chia sẻ câu trả lời của mình, sau đó bổ sung thêm nếu như thông tin thiếu hay chưa đề cập đến:

Có. Một trẻ em không đi học có khả năng bị mua bán, bởi vì:

- Người có học thường có thể có công việc tốt hơn là người không được đi học
- Có thể đọc được hợp đồng lao động và sẽ không ký khi hợp đồng không đúng.
- Người mà được học nhiều thì sẽ có hiểu biết thêm nhiều thông tin về thế giới xung quanh.

Một trẻ em không có giấy tờ tùy thân có khả năng bị mua bán không?

Đề nghị TDV chia sẻ câu trả lời của mình, sau đó bổ sung thêm nếu như thông tin thiếu hay chưa đề cập đến:

Có. Một trẻ em không có giấy tờ tùy thân có khả năng bị mua bán, bởi vì:

- Nếu bạn không có giấy tờ tùy thân thì bạn không thể xin việc ở nhiều nơi bởi vì bạn không đáp ứng được các giấy tờ theo qui định của chính phủ.
- Nếu bạn không có giấy tờ tùy thân, bạn có thể ngại tới gặp cảnh sát mỗi khi bạn gặp rắc rối.

Một trẻ em không được tiếp cận với các thông tin phù hợp có khả năng bị mua bán không?

Đề nghị TDV chia sẻ câu trả lời của mình, sau đó bổ sung thêm nếu như thông tin thiếu hay chưa đề cập đến:

Có. Một trẻ em không được tiếp cận với các thông tin phù hợp có khả năng bị mua bán, bởi vì:

- Càng có nhiều kiến thức về cách tìm kiếm được một công việc an toàn, di cư an toàn và tránh được các thủ đoạn của kẻ MBN thì bạn càng có thể bảo vệ bản thân.

Sau khi thảo luận xong, yêu cầu TDV ngồi thành một nhóm thảo luận về những câu hỏi sau. Nếu như có tranh luận trong nhóm, khuyến khích họ nói lên ý kiến quan điểm của mình và lắng nghe ý kiến quan điểm của những người khác.

- Điều gì giúp cho trẻ được hưởng quyền của mình?
- Điều gì ngăn cản trẻ được hưởng quyền của mình? Có phải do nghèo đói, cha mẹ và sự kỳ thị tác động?
- Trẻ em giàu có tiếp cận nhiều quyền hơn trẻ nghèo không? Tại sao?
- Trẻ em trai tiếp cận quyền nhiều hơn trẻ em gái không? Tại sao?

Công ước Liên hiệp quốc về Quyền trẻ em (CƯQTE) và Luật.

Cuối buổi học, nhắc lại những thông tin đã chia sẻ phần đầu buổi học với TDV về việc quốc gia của họ tham gia ký CƯQTE và đã phê chuẩn quyền của trẻ em. Giải thích rằng có nhiều trẻ trong cộng đồng bị phủ nhận những quyền trong CƯQTE. Chúng ta sẽ thảo luận thêm về những điều luật này trong các tuần tới, nhưng quan trọng là nhớ rằng có một đạo luật quốc tế về quyền trẻ em.

Tổng kết bài học

- CƯQTE là một văn bản quốc tế bao gồm danh sách các quyền mà trẻ em được hưởng.
- Có 4 nhóm quyền trong CƯQTE. Quyền được:
 - Bảo vệ
 - Phát triển
 - Sống còn
 - Tham gia
- Khi trẻ bị mua bán, trẻ không được tiếp cận các quyền của mình.
- Khi trẻ không được tiếp cận với các quyền của mình thì trẻ có nguy cơ trước nạn MBN.
- Rất nhiều trẻ em trong đất nước của chúng ta không được hưởng những quyền mà trẻ được hưởng như quy định trong CƯQTE.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Giải thích rằng không có một vở kịch hay nhật ký vào cuối buổi học hôm nay, bởi vì có rất nhiều thông tin trong CƯQTE để thảo luận.

Cảm ơn các TDV đã tham gia. Khăng định lại thời gian gặp lần tới. Tặng mỗi người một ngôi sao cho lần tham dự này.

Yêu cầu học viên quan sát các địa điểm trong cộng đồng của mình, những nơi mà trẻ em được tiếp cận với quyền hoặc bị phủ nhận quyền của mình.

HDV có thể yêu cầu TDV viết lại các câu hỏi này vào giấy để không quên.

11

Bài 11: Luật phòng chống MBN và các Quyền

Mục tiêu

TĐV sẽ hiểu được luật và tiếp cận được các cơ quan chức năng theo khuôn khổ luật pháp

Thời gian

75 phút

Phương tiện, công cụ

- Sổ tay DCAT
- Phô-tô “IS 11b: Các kịch bản sau khi bị mua bán” đủ phát cho mỗi TĐV

Giới thiệu

Chào hỏi

Chào mừng các TĐV đến tham gia. Chuyển danh sách để TĐV ký tên

Khởi động

Chọn một trò chơi khởi động trong danh sách các trò chơi

Ôn bài

Có ai trong lớp quan sát những nơi ở cộng đồng mà trẻ em tiếp cận được quyền của mình hoặc bị phủ nhận quyền của mình? Bạn có thể mô tả những nơi đó?

Chúng ta có thể giúp trẻ em tiếp cận với quyền của mình trong thời gian tới không? Nếu có, thì phải làm như thế nào?

Thảo luận

Giải thích rằng mỗi quốc gia có những luật lệ riêng để quản lý, giải quyết những việc xảy ra trong quốc gia của mình.

Giải thích rằng các quốc gia này cũng ký vào những bản thỏa thuận chung áp dụng cho nhiều nước. Khi một quốc gia ký vào thỏa thuận quốc tế có nghĩa là nước đó có nghĩa vụ thực hiện các điều khoản trong bản thỏa thuận tại quốc gia của mình.

Nói với TĐV hai văn bản thỏa thuận quan trọng là:

- Công ước Quốc tế về Quyền trẻ em (đã thảo luận ở bài trước)
- Nghị định thư Palermo⁴

⁴ Nghị định thư của Liên hiệp quốc về Phòng ngừa, Trấn áp và Trừng trị hành vi về Buôn bán người đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em

Phát cuốn Sổ tay DCAT. Đề nghị TDV mở trang 7, phần “Qui định pháp luật về phòng, chống MBN - Các điều ước quốc tế”.

Đề nghị học viên lần lượt đọc to nội dung này và suy nghĩ về việc hiểu biết về luật pháp có thể giúp họ tránh được các tình huống MBN và tìm kiếm sự giúp đỡ.

Giải thích cho người tham dự về Nghị định thư Palermo và CƯQTE đã được nhiều quốc gia tham gia ký kết trong đó có quốc gia của họ. Tại quốc gia của họ hành vi MBN bị cấm. Nhưng nạn MBN vẫn là vấn đề nổi cộm

- Ước tính khoảng 14% đến 30% trẻ em trai và trẻ em gái được báo cáo bị bóc lột tình dục ở vùng Châu Á Thái bình dương.⁵
- Ước tính của LHQ, hàng năm có 1.2 triệu trẻ em bị mua bán.⁶
- Ước tính rằng hàng năm có 27 triệu người là nạn nhân của MBN.⁷

Hỏi TDV, “nếu MBN là bất hợp pháp thì tại sao lại phổ biến như vậy? Ai có thể cho biết lí do tại sao nạn MBN vẫn tiếp tục tăng?” Sau khi thành viên trong nhóm đưa ra ý kiến, hãy bổ sung thêm lí do, nếu họ chưa đề cập đến:

1. Kẻ MBN kiếm được nhiều tiền.

Giải thích rằng chi phí để mua một người thường thấp hơn nhiều so với gì họ kiếm được từ người nạn nhân đó. Một thuyền trưởng là kẻ MBN thường chỉ phải trả tiền để mua nạn nhân chứ không phải trả lương cho họ.

2. Hệ thống điều tra truy tố xét xử không đủ nghiêm.

Giải thích mỗi quốc gia có một hệ thống bắt giữ những đối tượng bị tình nghi là tội phạm, điều tra tội phạm và đưa kẻ tình nghi ra tòa để tòa án phán quyết xem họ có tội hay không. Nếu có tội, họ sẽ phải vào tù. Cảnh sát, luật sư, thẩm phán và tòa án nói chung phải thật nghiêm minh để qui trình này được hoạt động. Hệ thống này được gọi là điều tra truy tố xét xử.

Nói với học viên rằng hệ thống điều tra truy tố xét xử trong lĩnh vực xử phạt và truy tố những kẻ MBN thường không được mạnh. Các cán bộ tòa án và công an có thể không nắm được làm thế nào để xác định nạn nhân và có thể truy tố các nạn nhân của MBN như những người nhập cư trái phép.

Nói với học viên rằng nạn nhân của MBN có thể bị truy tố theo cách làm tổn thương họ thêm. Ví dụ như khi nạn nhân của MBN bị ép buộc phải mô tả những điều tồi tệ đã xảy ra với họ khi họ bị mua bán tại tòa trước rất đông người.

Giải thích rằng, đôi khi tội phạm MBN rất giàu có và nhiều quyền lực. Cảnh sát có thể e ngại trong việc truy tố họ. Hoặc cũng có thể kẻ MBN chi trả cho cảnh sát để họ bỏ qua vụ này.

Và lại có khi, cảnh sát và luật sư không có đủ tiền và phương tiện để điều tra tội phạm MBN.

5 Child Safe Tourism, “UNICEF: Thống kê nhanh về xâm hại trẻ em ở vùng Châu Á Thái bình dương” (Tháng 2, 2013). <http://www.childsafetourism.org/unicef-statistical-snapshot-child-abuse-east-asia-pacific/>.

6 Quỹ nhi đồng LHQ, Tháng 5, 2006, Trang thông tin về Bảo vệ Trẻ em, <http://www.unicef.org/protection/files/Trafficking.pdf>.

7 Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, 2012. Báo cáo về MBN của bộ ngoại giao Hoa Kỳ, Washington DC.

3. Nạn nhân có thể không tố giác.

Giải thích rằng nạn nhân của MBN có thể không muốn tố giác những kẻ đã mua bán mình bởi vì họ sợ và không nắm được quyền của mình, hoặc họ không nghĩ rằng những việc xảy ra với mình là bất hợp pháp.

Hoạt động

Phát tài liệu “IS 11a: Các kịch bản sau khi bị mua bán”

Yêu cầu học viên chia thành các nhóm 3 người. Yêu cầu họ nhìn vào các bức tranh và đọc câu chuyện. Yêu cầu TDV chọn một câu chuyện. Yêu cầu TDV viết vào hình quả bóng những cảm xúc của nạn nhân và lí do họ quyết định hay không quyết định tố giác kẻ MBN.

Đóng kịch

Yêu cầu học viên chia 8 – 12 người một nhóm. Yêu cầu mỗi nhóm chuẩn bị một vở kịch.

Giải thích rằng các nhóm sẽ sử dụng chung một câu chuyện dưới đây để xây dựng vở kịch nhưng phần kết của câu chuyện sẽ khác nhau.

Câu chuyện

Một người di cư 17 tuổi được một người tuyển dụng đưa tới nhà máy. Người di cư này không thích nhà máy này và tỏ ra nghi ngờ. Công việc có vẻ nguy hiểm và các công nhân thì có vẻ sợ sệt. Người này còn cảm thấy nghi ngờ hơn nữa khi mà người tuyển dụng nói rằng anh ta sẽ phải làm việc tại nhà máy ba tháng mà không được trả lương.

Yêu cầu TDV tham khảo “Luật pháp quốc gia về Phòng, chống MBN” trong cuốn Sổ tay DCAT để tìm xem ra các luật có thể bảo vệ người di cư trong câu chuyện này. Một nhóm nên xây dựng vở kịch nói về người nhập cư trốn thoát khỏi người tuyển dụng thông qua việc thể hiện quyền của mình. Nhóm khác thì xây dựng vở kịch nói về người di cư không biết về quyền của mình và đã không trốn thoát được.

Yêu cầu nhóm xây dựng vở kịch trong 5 phút, sau đó sẽ diễn cho các thành viên trong nhóm.

Giải thích rằng, những người muốn cố gắng thoát khỏi nơi họ bị mua bán sẽ có rất nhiều khó khăn khác nhau có thể xảy đến với họ:

- Có người tìm kiếm sự giúp đỡ từ các tổ chức của chính phủ hoặc phi chính phủ
- Có người được nước sở tại cung cấp nhà tạm lánh trong vòng một vài tháng trước khi được trở về nhà
- Có người trở về nhà mà không khai báo với cảnh sát
- Có người thì chuyển sang làm việc khác
- Có người thì bị bắt vì di cư bất hợp pháp, nếu như nước chủ nhà không xác nhận họ là nạn nhân của MBN.

Giải thích rằng nếu chúng ta nghĩ tới việc di cư đi làm ăn xa, một điều quan trọng cần phải biết rằng dù MBN là bất hợp pháp, không có nghĩa là bạn có thể dựa vào luật pháp để bảo vệ bản thân nếu bị mua bán. Như trong danh sách minh họa, tội phạm MBN không thường xuyên bị truy tố bởi tòa án.

Tổng kết bài học

- Theo Nghị định thư Palermo và Luật quốc gia về phòng, chống MBN.
- MBN cũng phủ nhận quyền của trẻ em được qui định trong CƯQTE.
- Mặc dù MBN là bất hợp pháp, nhưng vẫn có 27 triệu người là nạn nhân của MBN.
- Tội phạm mua MBN không phải luôn luôn bị truy tố, bởi vì:
 - Kẻ MBN kiếm được nhiều tiền.
 - Hệ thống điều tra truy tố xét xử không đủ nghiêm.
 - Nạn nhân có thể không tố giác tội phạm.
- Nếu bạn đang có ý định di cư, bạn không thể chỉ dựa vào luật để bảo vệ mình.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

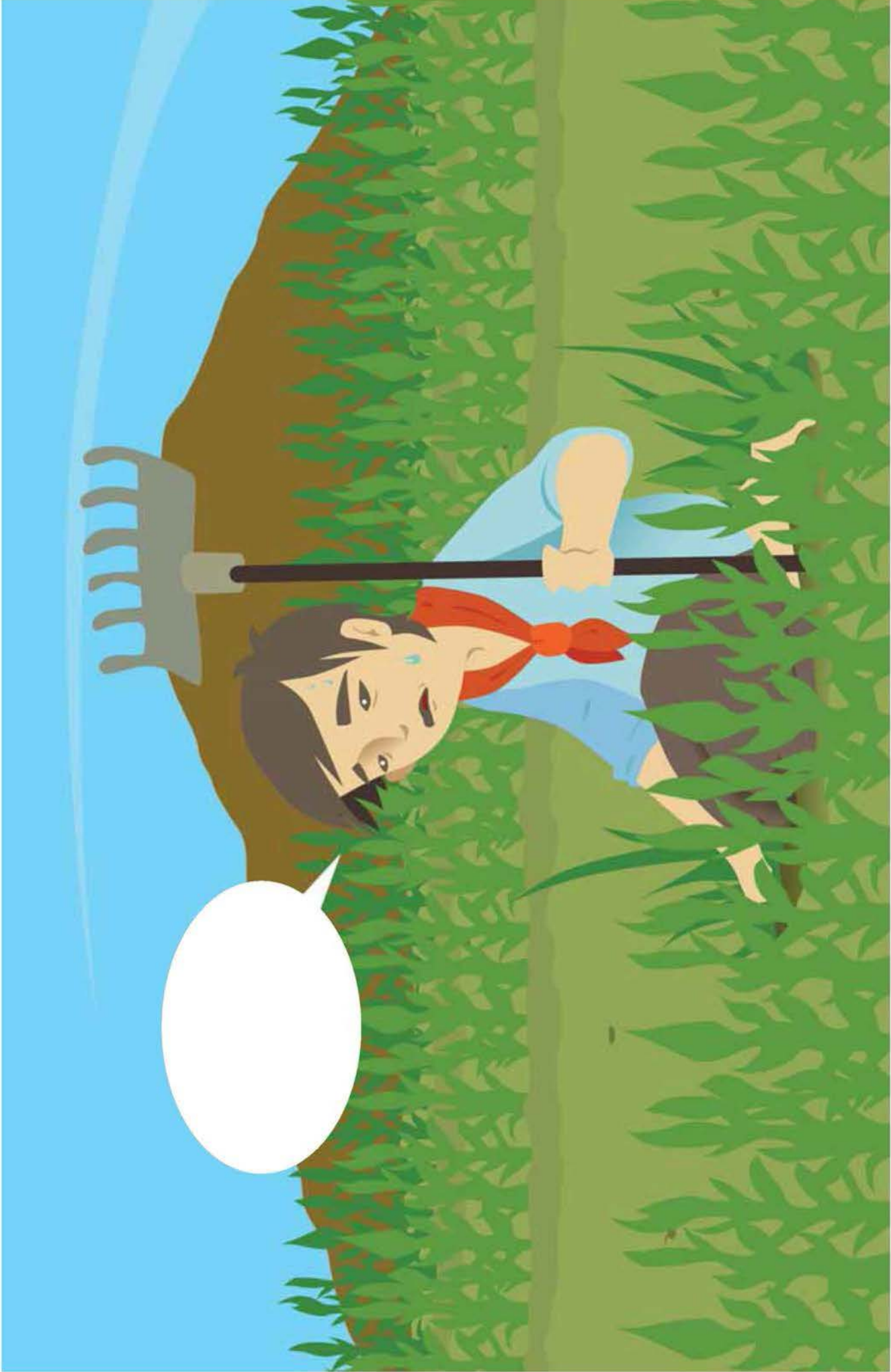
Cảm ơn các TDV đã tham gia. Khăng định lại thời gian gặp lần tới. Tặng mỗi người một ngôi sao cho lần tham dự này.

Yêu cầu TDV hỏi cha mẹ của mình:

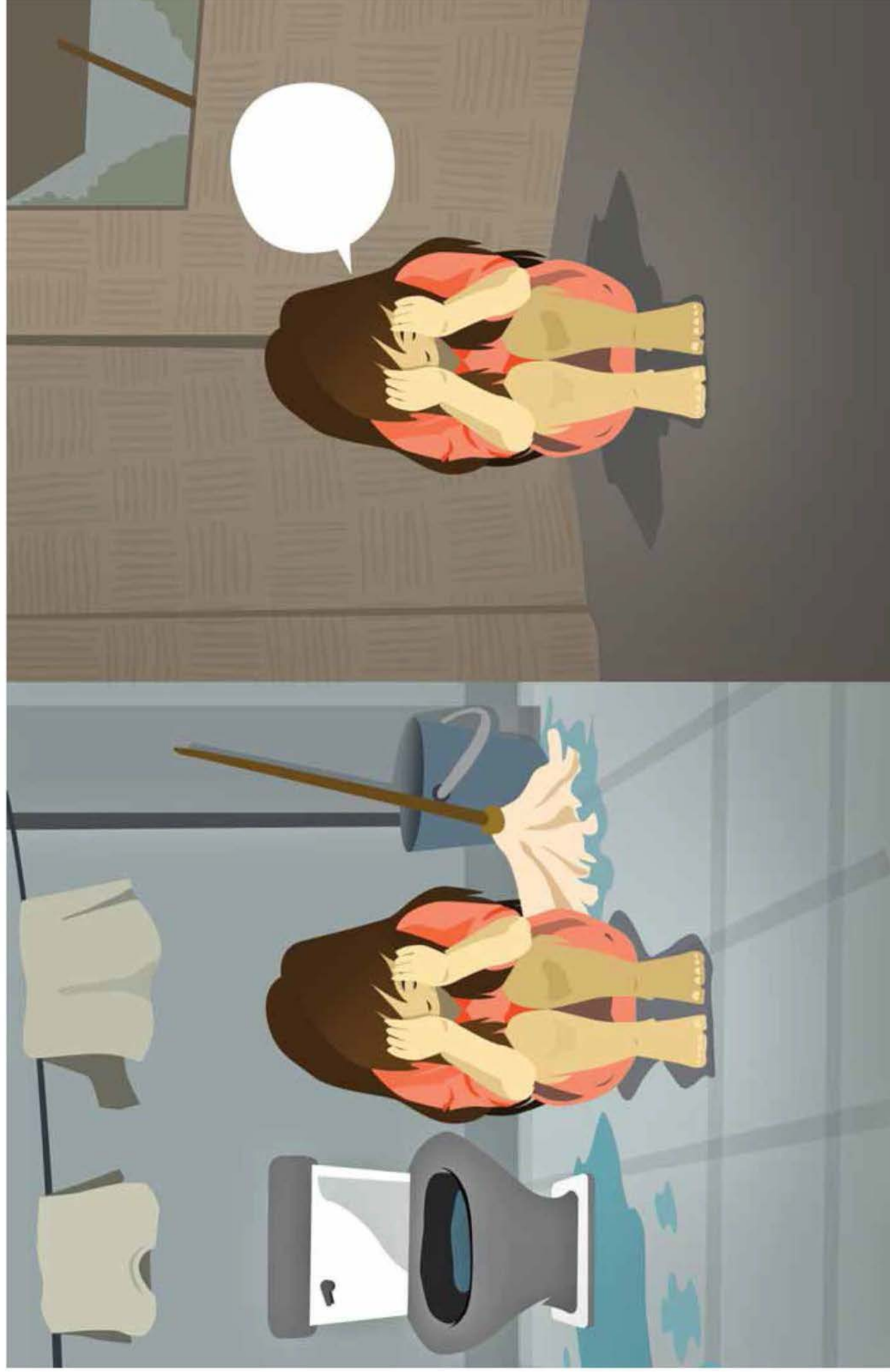
- Cha mẹ có từng nghe câu chuyện về một ai đó bị mua bán ở cộng đồng của mình không?
- Người nạn nhân đó có lựa chọn việc đưa kẻ mua bán mình ra tòa không? Tại sao? Tại sao không?

HDV có thể yêu cầu TDV viết lại các câu hỏi này vào giấy để không quên.

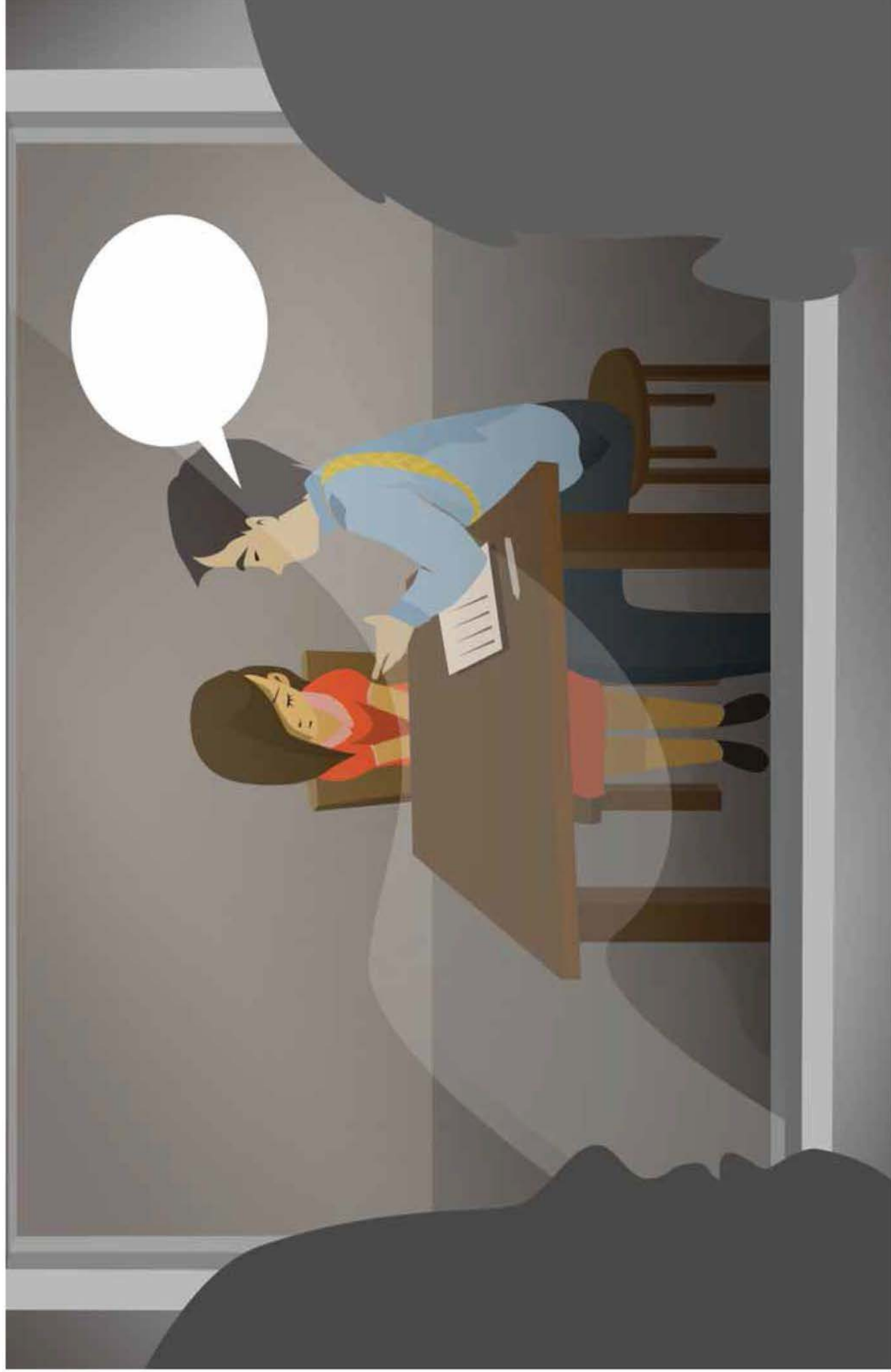
IS 11a: "IS 11a: Các kịch bản sau khi bị mua bán"

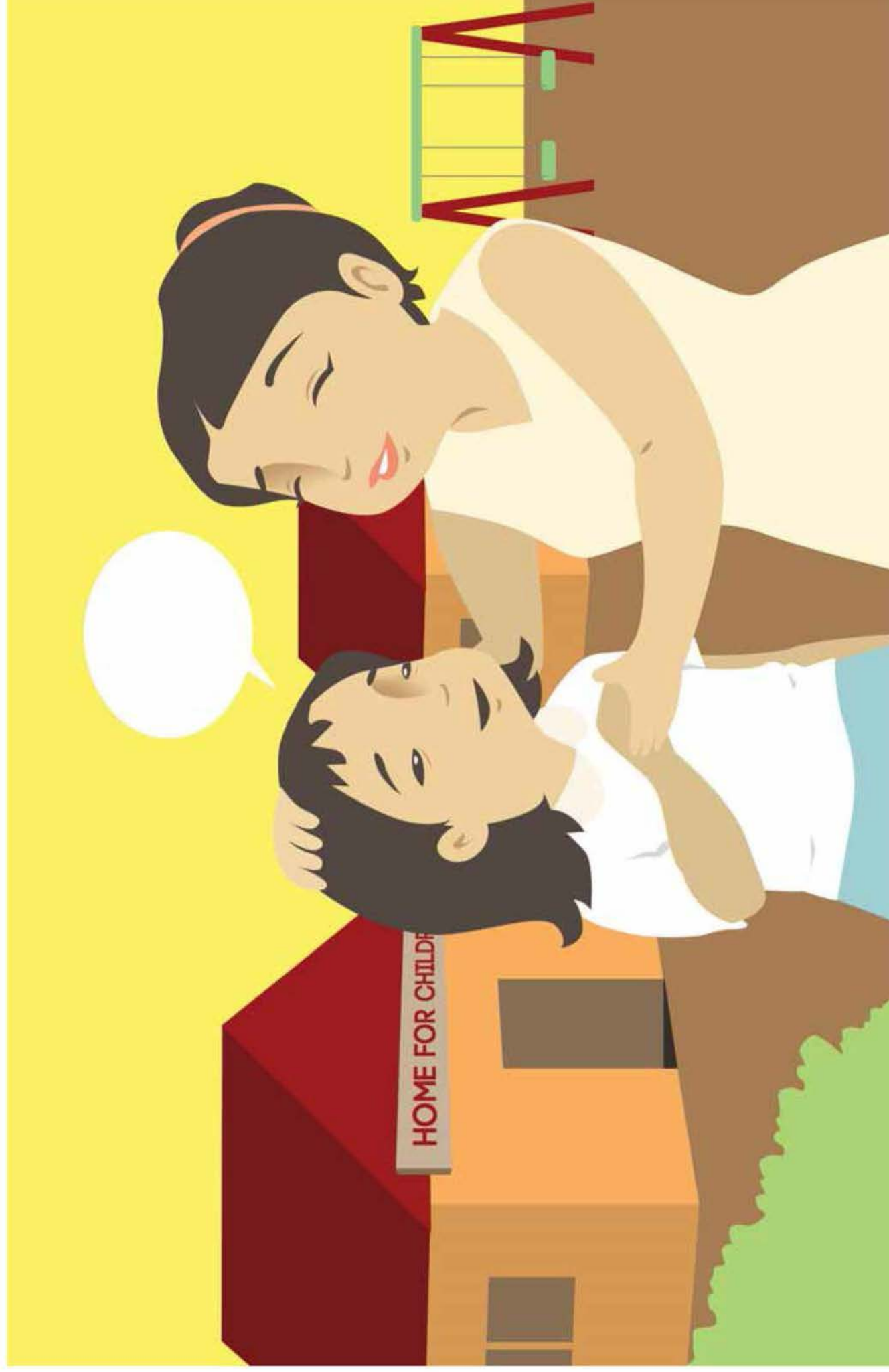
1. T trốn thoát khỏi tình trạng bị mua bán và quyết định ở lại Thái Lan. Anh ấy kiếm được một công việc khác và ở nơi đó anh ấy lại bị mua bán một lần nữa. Cuối cùng thì T cũng trốn thoát được nhưng sợ hãi nếu phải liên hệ với các nhà chức trách bởi vì anh ấy không có giấy tờ tùy thân, do đó anh ấy đã quyết định tìm một công việc tại một trang trại. Anh không hiểu rằng mình đã bị mua bán mà chỉ nghĩ rằng đó chỉ là một công việc thu nhập kém.

2. M trốn thoát khỏi tình trạng bị mua bán vì mục đích lao động (làm giúp việc nhà) tại Ma-lay-sia. Cô bị cảnh sát bắt vì tội nhập cư bất hợp pháp và bị bắt giam 3 tháng trước khi được trả về Cam-pu-chia. Khi trở về với gia đình cô không hề nói gì về những việc đã xảy ra với mình.

3. S được cứu thoát khỏi nhà máy trong nước của cô trong một cuộc truy quét của cảnh sát. Cảnh sát nói rằng cô bị mua bán và yêu cầu cô khởi kiện chủ nhà máy ra tòa. Nhưng S rất lo lắng bởi những gì cô đã trải qua và ngần ngại nói về việc đó. Do đó cô quyết định trở về với gia đình.

4. K trốn thoát khỏi một nhà máy nơi cô bị bắt buộc phải làm việc mà không được trả lương và không được rời khỏi nhà máy. Có ấy đã tìm được một trung tâm hỗ trợ người di cư và người ta kết nối cô với một tổ chức Phi chính phủ (NGO) giúp đỡ các nạn nhân của MBN. Họ làm việc với cảnh sát để bắt giữ kẻ MBN, đóng cửa nhà máy và K cung cấp các chứng cứ về vụ việc.

5. L trốn thoát khỏi một nhà chứa ở nước ngoài và đã gọi điện cho cha mẹ để được giúp đỡ. Cha mẹ cô không biết phải làm gì để giúp đỡ cô. Cô đã đến gặp cảnh sát và kể với họ những gì đã xảy ra. Cảnh sát nghĩ rằng cô chỉ là một gái mại dâm và họ không muốn giúp đỡ cô. Cảnh sát cũng nhận tiền từ người chủ nhà chứa hàng tháng do vậy họ đã không muốn nghe lắng nghe cô.

Ví dụ về phản ứng của nhân vật:

- 1. Vì tôi không có các giấy tờ làm việc hợp pháp. Tôi không có quyền làm một công việc hợp pháp. Tôi không muốn đến đồn cảnh sát bởi vì tôi sợ gặp thêm rắc rối*
- 2. Đó là lỗi của tôi. Tôi bị bắt ở Malaysia bởi vì tôi làm việc bất hợp pháp. Tôi không muốn nói với gia đình bởi vì họ sẽ không hiểu.*
- 3. Tôi không hiểu biết về quyền khởi kiện kẻ MBN ra tòa. Tôi rất mệt mỏi và bị tổn thương. Tôi chỉ muốn đi về nhà và quên hết những gì đã xảy ra*
- 4. Tôi nhận thức được quyền của mình về việc khởi kiện kẻ MBN sự việc của tôi, bởi vì những gì họ làm với tôi là bất hợp pháp. Tôi có quyền được bảo vệ khỏi bị bóc lột.*
- 5. Tôi cảm thấy bị lừa dối vì điều đó đi ngược với mong muốn của tôi và tôi đã phải làm việc rất cực nhọc phục vụ các khách hàng hàng đêm. Tôi biết rằng tôi có quyền bảo vệ khỏi việc bị xâm hại.*

12

Bài 12: Di cư hợp pháp

Mục tiêu

TDV hiểu sự khác nhau giữa di cư hợp pháp/có giấy tờ và di cư bất hợp pháp/không có giấy tờ và hiểu biết được di cư hợp pháp là một lựa chọn an toàn hơn.

Thời gian

75 phút

Chuẩn bị

Tìm hiểu độ tuổi được phép lao động theo qui định pháp luật của quốc gia để chia sẻ thông tin với các TDV trong buổi tập huấn.

Phương tiện, công cụ

- Giấy A0 và bút.
- Một bản phôtô hộ chiếu hoặc visa/ thị thực.
- Tham khảo "IS 12a: Ví dụ: Bảng di cư hợp pháp và bất hợp pháp"

Giới thiệu

Chào mừng

Chào mừng các TDV đến tham gia. Chuyển danh sách để TDV ký tên

Khởi động

Yêu cầu một HDV trẻ em hướng dẫn khởi động theo danh sách các trò chơi (*không chọn trò chơi – Quả bóng trí nhớ bởi vì trò chơi đó dành để sử dụng vào cuối buổi học.*)

Ôn bài

Bạn đã từng nghe câu chuyện về một ai đó ở cộng đồng của mình bị mua bán không?

Người nạn nhân đó có lựa chọn việc đưa kẻ mua bán mình ra tòa không? Tại sao? Tại sao không?

Di cư

Giải thích rằng thanh thiếu niên di cư theo nhiều cách khác nhau.

Di cư trong nước mô tả khi mọi người đi đến một nơi khác trong quốc gia của họ.

Giải thích rằng không có quy định của pháp luật quy định độ tuổi của người di cư nhưng có quy định về độ tuổi làm việc. HDV cần nói cho TDV biết độ tuổi được phép lao động quy định bởi quốc gia của họ.

Di cư quốc tế mô tả khi một người di cư ra nước ngoài. Quy định quốc tế, sẽ không hợp pháp đối với người dưới 18 tuổi di cư vì mục đích lao động.

Nói với TDV rằng, mỗi nước có những điều luật quy định liên quan tới ai có thể nhập cư vào quốc gia của họ. Đây là những điều luật mô tả những gì mà một người di cư cần làm để di cư hợp pháp. Giải thích rằng người di cư phải có trách nhiệm hiểu biết về những luật đó.

Giải thích rằng **di cư có giấy tờ** (còn gọi là Di cư hợp pháp/Di cư thông thường) mô tả khi một người di cư tuân thủ luật pháp kiểm soát người nhập cư vào làm việc tại một nước khác. Đó gọi là di cư có giấy tờ, bởi vì người di cư có những giấy tờ như hộ chiếu và visa làm việc trước khi di cư đến. Có rất nhiều điều luật của các quốc gia được đưa vào bộ giáo trình này. Rất hữu ích khi biết *Di cư có giấy tờ thường yêu cầu việc đi lại có hộ chiếu, giấy phép/thị thực (visa) và nhiều các giấy tờ khác theo yêu cầu.*

Nói với TDV rằng, hộ chiếu là một giấy tờ quan trọng được ban hành bởi quốc gia của bạn. Nó cho phép bạn nhập cảnh hoặc rời khỏi một quốc gia một cách hợp pháp. Cho TDV xem bản phôtô của một hộ chiếu.

Nói với TDV, **visa/thị thực** là một con dấu hoặc một tờ giấy chứng nhận hợp pháp dán vào hộ chiếu bởi cơ quan đại diện của chính phủ của một nước khác cho phép bạn nhập cảnh vào quốc gia đó. Có nhiều loại thị thực/visa. Một **thị thực/visa** lao động cho phép người ta làm việc hợp pháp tại một quốc gia khác. Một **thị thực/visa** du lịch cho phép người ta thăm quan du lịch nhưng không được phép làm việc.

Cho TDV xem bản phôtô của một thị thực/visa.

Nói với TDV rằng họ không thể nhập cảnh vào một quốc gia khác hợp pháp mà không có hộ chiếu và thị thực/visa của nước bạn sẽ đến.

Giải thích nếu họ có ý định di cư đến một nước khác họ nên tìm hiểu với gia đình và các nhà chức trách địa phương của họ về những giấy tờ di cư cần có của đất nước nơi họ sẽ đến

Giải thích rằng rất nhiều người di cư không có giấy tờ. Những người này tìm nhiều cách khác nhau để ra nước ngoài. Một số người nhập cảnh lậu qua biên giới. *(Hỏi có ai đó có thể giải thích đưa người đi di cư trái phép là gì).* Một số người khi nhập cảnh thì nói rằng họ chỉ ở một ngày nhưng thực tế họ ở tới nhiều năm. Việc này gọi là **di cư không có giấy tờ** (còn gọi là **di cư bất hợp pháp** hoặc **di cư không chính thức**.)

Giải thích rằng di cư có giấy tờ khó khăn hơn khi chuẩn bị. Vì nó thường đòi hỏi người di cư phải đi qua một quy trình dài trong việc xin giấy tờ. Tuy nhiên, di cư có giấy tờ sẽ an toàn hơn. Giải thích di cư không giấy tờ là vi phạm pháp luật, do đó họ thường phải lẩn trốn cảnh sát ở các quốc gia đến. Sẽ an toàn hơn nếu di cư có giấy tờ bởi vì họ có thể liên hệ với các nhà chức trách nếu như họ gặp rắc rối.

Yêu cầu TDV nghĩ về những người mà họ quen biết đã rời cộng đồng đi sinh sống tại các nước khác. Hỏi:

"Họ đã di cư hợp pháp/có giấy tờ hay bất hợp pháp/không có giấy tờ?"

Thảo luận nhóm

Chia TDV thành các nhóm 4-8 người. Phát cho mỗi nhóm một tờ giấy A0. Yêu cầu các nhóm thảo luận các câu hỏi sau, và viết câu trả lời lên trên giấy A0. Một ví dụ trong " IS 12a: Ví dụ: Bảng di cư hợp pháp/bất hợp pháp".

- Làm thế nào để di cư có giấy tờ?
- Làm thế nào để di cư khi không có giấy tờ?
- Tại sao người ta lại chọn di cư có giấy tờ?
- Tại sao người ta lại chọn di cư không giấy tờ?
- Trách nhiệm của người di cư tại nước đến là gì?
- Tuổi nào bạn nghĩ rằng sẽ phù hợp với bạn để di cư?

Trò chơi hỏi đáp

Chơi trò chơi Quả bóng trí nhớ trong danh mục các hoạt động khởi động ở trang 12

Tổng kết bài học

- Di cư trong nước mô tả khi mọi người đi lại trong quốc gia của họ.
- Di cư quốc tế mô tả khi một người di cư ra nước ngoài.
- Di cư có hợp pháp/có giấy tờ mô tả khi một người di cư tuân thủ các điều luật để kiểm soát những người đến di cư và làm việc ở một quốc gia khác.
- Di cư hợp pháp/có giấy tờ thường xuyên yêu cầu bạn có hộ chiếu và thị thực/visa làm việc trong khi đi và có thể có những giấy tờ khác theo yêu cầu.
- Di cư bất hợp pháp/không có giấy tờ mô tả khi một người di cư đến một quốc gia khác mà không tuân thủ luật lệ, và không có hộ chiếu hay thị thực/visa lao động. Di cư không có giấy tờ là một hình thức di cư khá phổ biến.
- Di cư hợp pháp/có giấy tờ thì an toàn nhiều hơn là di cư bất hợp pháp/không có giấy tờ.

Kết thúc bài học

Hỏi xem TDV có câu hỏi hay phản hồi, thì hỏi hoặc ghi ra giấy gửi lại cho HDV (không cần ghi lại tên)

Cảm ơn TDV đã tham gia. Khẳng định lại thời gian buổi gặp lần tới. Tặng mỗi người một ngôi sao cho lần tham dự này.

Yêu cầu TDV hỏi cha mẹ của mình xem có biết người nào di cư trong nước hoặc quốc tế không. Người đó di cư hợp pháp/có giấy tờ hay bất hợp pháp/không giấy tờ.

IS 12a: Ví dụ: Bảng di cư hợp pháp và bất hợp pháp

12

Đây là một ví dụ lấy từ một chương trình tập huấn trước.

Di cư hợp pháp/có giấy tờ	Di cư bất hợp pháp/không có giấy tờ
• Giấy thông hành (3 ngày) • Thẻ di cư (6 tháng – Huyện đến Huyện) • Hộ chiếu • Thị thực/visa • Giấy phép lao động • Công ty tuyển dụng	• Người môi giới việc làm • Hộ hàng • Tự đi qua biên giới • Bạn bè • Người lạ
Tại sao? • Công việc an toàn hơn • Đúng việc (việc tốt hơn, ổn định) • Có tay nghề	Tại sao? • Tiết kiệm thời gian • Dễ đi • Chi phí đi lại ít hơn • Dễ trốn